TÜRK DİLİ

9 Mayıs Perşembe 1935 - Sayı 9634

Kurtarıcı ve yükseltici ulusal kurum, Cümuriyet Halk Partisinin dördüncü kurultayı bugün Ankarada toplanıyor.

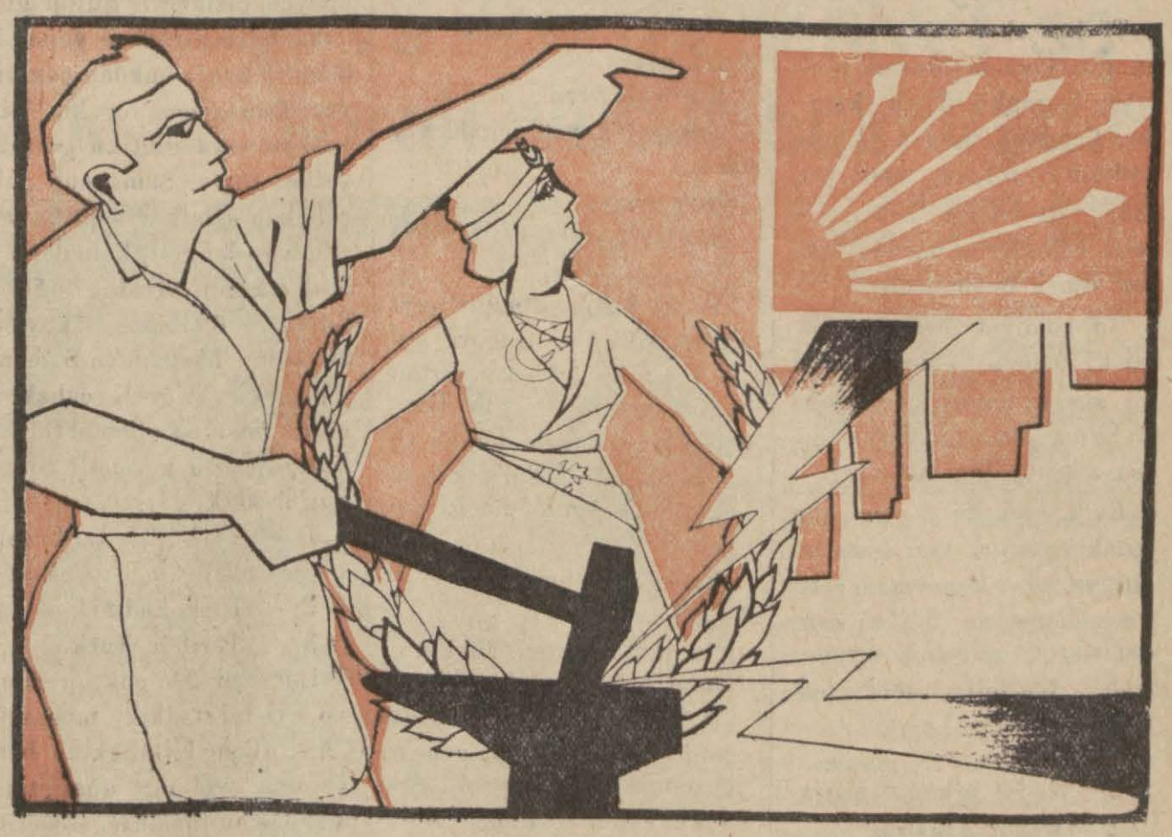

Partinin 4 cü Kurultayı Yurdun Her Yönünde Sevinçle Kutlulanıyor.

Parti

Bayramımız şarbımız hararetli bir surette kutlunacak

Partinin proğramını basıyoruz

Cümuriyet Halk Partisinin dördüncü Kurultayını bütün yurtdaşlarla birlikte kutlulamaktayız. Halkevi Başkanlığı tarafından hazırlanan proğrama göre merasimin başladığı saat onbeşde Parti üyeleri ile Halkevi mensubları, hükümet reisleri ve memurları, kolordu erkân ve ümerası ve merasimde bulunmak istiyenler arzu edenler Halkevine toplanacaklardır. Parti mensupları saat 14 de parti merkezinde toplanacaklar ve büyük önder Atatürkün ve Başbakan İsmet İnönünün söylevlerini dinliyeceklerdir.

Bugün akşam resmî ve hususî bütün müesseseler ve evler gündüz bayraklarla donalacak, gece de tenvi

Balkan

Antandı konferansı yeniden toplanıyor.

Ankara, 8 (A.A.) — Dışişleri Bakanı B. Tevfik Rüştü Aras Bükreşte toplanacak olan Balkan andlaşması Dışişleri Bakanları daimî konseyi toplantısına iştirak etmek üzre bu akşam İstanbula hareket ettiler.

İstanbul, 8 (A.A.) — Dışişleri Bakanı B.Tevfik Rüştü Aras bugün vapurla Köstenceye gitmiştir. Hareketten evel gazetecilere Balkan antandı toplanmasında bulunmak üzere Bükreşe gittiğini ora-

(Devamı ikinci sayfada)

KAMÂLİZM

Kurultayda görüşülecek C. H. P. Programı.

Parti programında çok önemli esaslar var. Bu esaslar Türk ulusuna yeni ve büyük bir hız verecektir.

Ankara — Parti büyük Kurultayın tetkikine sunulan program taslağı her bakımdan büyük bir ehemmiyet taşıyor. Bu program projesinde Türkiyedeki devlet rejimi şimdiki teşkilâtı esasiye kanunundaki tariften daha geniş ve sarih bir surette anlaşılmaktadır. Bu sebeple teşkilâtı esasiye kanununun da programdaki kaytlara göre değiştirilmesi icap edecektir. Program taslağını baştanbaşa mühim olan yerlerini göstermek üzere size aynen bildiriyorum. Yalnız birkaç sene için değil istikbale de şamil olan bu tasavvurların ana hatları programda toplu bir haldedir. Partiye esas olan bütün bu prensipler Kamâlizm yoludur.

Programın birinci kısmındaki esaslar vatan, millet, devletin esas teşkilâtı, âmme hukukudur.

1 — Vatan: Türk milletinin eski, yüksek ve tarihî topraklarının derinliklerinde mevcudiyetini muhafaza eden eserlerile yaşadığı bugünkü sınırlarımız içindeki kutsî yurtdur. Vatan, hiçbir kayıt ve şart altında ayrılık kabul etmez bir küldür.

2 — Millet: Dil, kültür ve mefkûre birliğile biri birine bağlı vatandaşların teşkil ettiği siyasî ve içtimaî bir bütündür.

3 — Devletin esas teşkilâtı Türkiye milliyetçi, halkçı, devletçi, lâyık ve inkilâpçı bir Cumuriyetdir. Türk milletinin idare ve şekli vahdeti kuva esasına müstenitdir. Hakimiyet birdir, kayıtsız ve şarsız milletindir. B. M. Meclisi millet namına hakimiyet hakkını kullanır. Teşrîî salâhiyeti ve icra kuvveti Türkiye BüyükM.Meclisinde toplanır. Meclis, teşrîî salâhiyetini bizzat kullanır. İcra salâhiyetini kendi arasından seçeceği Cumur-

(Devamı Üçüncü Sayfada)

Büyük ve kurtarıcı partimizin büyük ve kurtarıcı şefi ATATÜRK

Dördüncü Kurultay

Kurumuların kurultayları çoklukla geçmişde başarılmış işleri gözden geçirmek ve gelecekte yapılacak işleri görüşmeğe yararlar. Bilhassa siyasal partilerin Kurultayları bu bakımdan büyük önem taşırlar. Hele bu partilerden biri Cumuriyet Halk Partisi kuruluşu yurdun ve ulusun kurtuluş davasından doğmuş bir parti olursa onun Kurultayı içinde ve dışında bütün bütün evnemli olur.

Cumuriyet Halk Partisinin bugün Ankarada toplanmakta olan Kurultayı işte böyle bir önem çerçevelemiş bulunmaktadır. Bugünkü Kurultay partimizin dördüncü kurultayıdır. Birinci, ikinci ve üçüncü kuraltaylarda verilmiş olan kararlar çok geniş ölçülerde başarılmıştır.

Parti birinci adımında yurdu yabancı istilâlardan kurtarmıştır. İkinci adımında bizi içimizden kemiren kötü kurumları yıkmış, onların yerine ileri medeniyet şart-

(Devamı ikinci sayfada)

Kars Vilâyetindeki Zelzelenin plânçosu..

Dokuz yüz doksan evden altı yüz altmış ev tamamen yıkılmıştır. Zelzelenin zararı çok büyüktür.

Kars, 8 (A.A.) — Karsa elli kilometre uzaklıkta Diğor nahiyesi civarında ayın birinde başlıyan ve aralıklı olarak dört gün süren yer deprenmesi kayıp ve zararları tesbit edilmiştir. Bu yerleri ge... ve Karsa dön... kolunun ver...

...n sağlık ...ği rapora göre

deprenme Diğor nahiyesile 31 köyünde 990 evden 630 adet tamamen yıkılmıştır ve geriye kalan... bir hale ... oturulmaz sayıs... gelmiştir. Ölenlerin ... 13, yaralı sayısı da ... dir.

Adana, 8 (A.A.) — Kars deprenmesinde felâkete uğ-

(Devamı ikinci sayfada)

Türk kadınları! Sizin sizin hakkınızı veren Cümuriyet Halk Partisidir.

Türk devrimin bence en güzel ve muhteşem tablosu; bugünkü Türk kanıdır. Cemiyet hayatı içinde kadının rolünü tanımıyan eski devirlerin üzücü ve ezici vâkıalarını burada tekrar etmek beyhudedir.

Bir cemiyet tasavvur ediniz ki anasını evinin içinde bir zindan hayatı geçirmeğe mahkûm etmiştir. Böyle bir cemiyetin ahlâkı mı olur?.

Evet, dünkü cemiyetin ahlâkı yoktu ve daha on altı yıl evel kapısını çaldığınız her evde ilk ve orta devirlerin içtimaî şeniyetlerine tesadüf etmek pek mümkündü:

1 — Kadın erkeğin esiriydi
2 — Kadın haksızdı,
3 — Kadın dünyasızdı..

Hulâsa kadın dün adeta bir ayıptı ve ne acıdır ki dünkü cemiyet anasına bir ayıp gibi bakıyordu.

Büyük devrim Türk kadınlığına:

Hürriyet verdi,
Cemiyet hayatı içinde yer verdi,
Hak verdi,
Söz verdi,
Ve onur verdi.

Türk kadını bugün eyi bir vatandaştır. Hür ve eyi bir vatandaş.. Türk kadını bugün şerefli büyük Türk geleceğinin onurlu büyük ve sayın anasıdır. Türk kadını bugün erkeğinin emeği yanındadır.

Erkeğinin emeğine yardımcıdır.

Bu netice zaten Türk kadınının hakkı değil mi?

O Türk kadını ki daha dün cephane sandıklarını cepheye omuzlarında taşıdı. Bu büyük kadının onur ve şeref hakkıydı.

Türk kadınları;

Size sizin hakkınızı veren Cümuriyet Halk Partisidir.

Lütfiye Akman

Rus - Japon anlaşmasına doğru

26 Nisan tarihli Deyli Herad gazetenin siyasal bildirmeni yazdığı bir yazıda diyor ki:

Yakında Japonya ile Rusya arasında bir saldırmayış anlaşması imzalanmak üzeredir. Bu suretle uzak doğuda yıllardır sürüp giden gerginliğe bir son verilecek demektir

Japonlara böyle bir anlaşma önergesi Sovyet-Rusya tarafından epey zaman önce yapılmış, fakat bundan bir sonuç çıkmamıştı.

Son birkaç ay içinde durum hayliden hayliye değişmiş bulunmaktadır.

Çin doğu demiryolları sorumunu, bunların Mançuko hükûmetine satılmak suretiyle kutarılması işin en pürüzlülerinden birisini ortadan kaldırmışdır.

Bununla beraber göze çarpmaktadır ki Japonyanın en kuvvetli dileği şimal tarafından avantürlere girişmekten ziyade Çinde siyasal ve ekonomik asığlar ele geçirmektir.

Japonyanın bu kuvvetli dilekleri, Sovyet Rusyadan ziyade İngiltere ile Birleşik Amerikayı kuşkulandırmaktadır Çünkü Japonya en ziyade bu iki devletin asığlandıkları alanlara doğru gedişlemek isteğini göstermektedir.

Burada anılması gereken önemeli bir hâdise, son zamanlarda Şanghayda Çinlilere rey hakkını verilmeksizin yapılan belediye seçiminde Japonların Amerikalılarla İngilizlerden fazla rey kazanmalarıdır.

Artık Japonlar için Sibirya üzerinde hiç bir dilek beslenmemektedir. Çünkü Japonların büyük askerleri Sovyet Rusyanın oralarda çok kuvvetli olduklarını, Japon sınırında birçok yerlerin onların saldırışına açık bulunduğunu bilmekte onun için bunlarla her hangi bir savaşa girişmenin bir delilik ve kendi kendine kıymak demek olduğunu anlamaktadırlar.

Bugün Japonyanın Rusyadan, Rusyanın Japonyadan korktuğundan daha fazla korktuğunu söylemek pek aykırı düşmez.

Son zamanlarda B. Edenle birlikte Moskovada bulunduğum sıralarda Rus — Japon ilgisinin iyileşmiş olduğunu ve hızla eyileşmekte olduğunu kendi gözlerimle görmüştüm.

Tokyodan gelen haberlerde Japonya Dışişleri Bakanı B. Hirota ile Rus büyük elçisi B. Yurenev arasında yapılmakta olan konuşmaların başarımlı bir surette ilerlediği bildirilmektedir.

Bu konuşmalarda ortaya zorluk çıkan nokta Japonların Mançukodaki Japon kuvvetlerini azaltmalarına karşı Rusların da uzak şarkta bütün asker kuvvetlerini azaltmalarını ve Viladivoştok borularını bozmaların istemeleridir.

Bu önerge esasen onanabilecek gibi olmamakla beraber bu söylediğimiz kuvvetler karşılıklı olarak zaten azaltılmış bulunmaktadır.

Şimdi 1904 savaşında yapılan Portmavt anlaşmasile gayri askerî bir hale getirilmiş olan Kora ve Sahalin arasındaki alanın yeniden o hale konulması üzerinde konuşmalar yapılıyor.

Aynı şekilde gayri askerî bir alanın 1500 mili tutan Rus — Mançuko sınırı boyunca da kurulması istenmektedir.

Bir takım diplomatların bu konuşmaları suya düşürmek için Rusların savaş hazırlığı yapmakta oldukları yolunda uçurdukları bolonlar bir şey yapamamıştır.

Son bir iki ay içinde iki tarafın anlaması için çok uygun fırsatlar da ele geçmektedir.

Tokyodan gene aynı gazeteye gönderilmiş olan bir telyazısında denilmektedir ki:

B ş büyük devlet arasında silâhları azaltmak amacı ile yapılacak olan konuşmalar dolayısiyle Japon gazetelerinin deniz silâhları pilânları hakkında yazılar yazmaları yasak edilmiştir.

Eğer bu konuşmalardan bir sonuç çıkmıyacak olursa o zaman, Japonlar önceden tasarlamış oldukları gibi bir çok denizaltı ve uçak taşıyıcı gemiler yapacaklardır. Yeni yapılacak borular hakkında yazı yazmak da yasak edilmiştir.

öz dile doğru

Halkevleri son günlerde epeyce hızlandı. Bütün gücünü harcıyarak ne yapmak lâzımsa başarmakdan çekiniyor. Gün geçmiyor ki, bir «cönk» veya «bitik» görmiyelim. Dışta, Samsunun çok çalışkan «Halkevi» [dil, tarih, ve edebiyat] kolu da bir bitik çıkardı. «Özdile doğru» Bu eseri önümüze koyan, bu kolun başkanı ve Samsunun çok değerli çalışkan maarif müdürü «Cemal Gültekin» dir. Bu kıymetli eserinde üç katkı var:

1 — Türkdili tarihçesine bir bakış,
2 — Türk kadını
3 — Tarihde Türk

Her üçü de çok verimli ve eyi bir tedkik mahsulüdür. «Cemal Gültekin» herşeyden evel bir «hatiptir» Ve başına toplanan, sözlerini dinliyen bir kütleyi heyecana getirerek arkasından sürükleye bilecek kadar çoşkun ve kudretli bir ifadeye maliktir. Sivası, İstiklâl savaşında, lisenin tarihî salonu ile canlı bir sahne ise, «Cemal Gültekin» de o sahnenin o günlere has, bir bülbülü, unutulmaz bir hatırasıdır. Kahraman ordumuzun yarattığı büyük zafer günlerinde, halkın ulusal duygularını coşduran, benliklerini, ilâhi kayalıklardan dökülen selaleler gibi heyecan dalgalarile dolduran «Cemal Gültekin» di. Ve o halk hala bir alanda toplanıp bir şenlik söylevini dinlerken dudaklarından gayri ihtiyari şu üç kelimeyi bir aralık «Ah... Cemal Gültekin» Netekim bu eserinde de yine o kudreti görüyoruz. Ve her hangi bir parçasını okumak istesek sonuna kadar bir içim su gibi akıyor. Öyle bir akış ki, ne bir sarsıntı, ne bir durakalma var. Cemal Gültekinin bu kıymetli eserini her Türke tavsiye ederken, ustada da yolunda muvaffakiyetlerile kendisinden daha çok eserler beklemekte olduğumuzu bildiririm.

Vehbi Cem Aşkun

Ereğli

Fabrikası birinci teşrin sonlarına doğru bitiyor.

Ereğli, 8 (A.A.) — Bez fabrikasının yapılmasına bir haftaya kadar başlanacak ve ikinciteşrin ortasında önemli kısımları bitmiş olacaktır.

KENTTE VE VİLÂYETTE

Posta

İdaresinin yeni şekli.

Yeni kanun projesi hazırlandı

Posta, Telgraf, Telefon Genel Direktörlüğü yeni bir kurumlanma kanunu hazırlamıştır. 933 yılındaki eski kanunun yerine ve onun karşılıyamadığı ihtiyaçları yerine getirmek amaciyle hazırlanan kanun da Genel Direktörlük başlıca üç önemli meseleyi kotarmaktadır.

Bunlardan birincisi; sayısı 2500 zü aşan posta, telgraf işyarlarının aylıklarının birer, ikişer derece yükseltilmesidir. Posta telgraf kadrosunda en yüksek derece olan 70 lira yeni kanunla 80, 90-100 liraya çıkarılmaktadır. Bir uzuğ teknik ve yüksek bilgi işi olan posta ve telgraf işyarlarına böylelikle genlik vermekle pasta telgrafımız bugüne kadar gösterdiği değerli varlığı daha fazla geliştirmiş olacaktır. Yeni kanundaki bu değişiklik yönetgeye birçok değerli elemanlar kazandıracak ve bugün nisbeti az olan yüksek mekteplerden çıkmış birçok gençlerimizle Posta ve Telgraf Genel Müdürlüğü kadorsunu kuvvetlendirecektir.

Kanunun bir başka vargısı da bürolar arasındaki iş bölümünü ve ödevlerin dağıtılmasını bir sistem içinde yapmaktır. Eski kurumlanma kanunu bu bakımdan çok eksik hükûmleri taşımakta idi. Yeni kanun; hergün ihtiyaca göre bir çok yenilikleri içine alacak ve yurdumuzda en ileri ve üstün bir posta, telgraf, telefon servisi kuracak olan yünetgenin 25 — 30 yıllık olasık bütün gelişmeleri imkânlı kılmaktadır.

Posta işyarları kanunu

Posta, Genel Djerktörlüğü devlet işyarları kanunu çerçevesi içinde ve başa Bakanlıklar ve yönetgelerinjkine benzer bir posta telgraf işyarlar kanunu hazırlamış ve Kamutaya verilmiştir. Kanunda özel hükûmler vardır.

Yeni telefon kanunu

Yönetge elindeki birjbirine zıt ve biribirinin hükûmlerini bozan birçok telefon kanunlerını bağdayarak (telif ederek) yeni bir telefon kanunu hazırlanmıştır. Bu kanun bütün illerde tatbik edilecektir. Yeni kanun posta ve telgrafta olduğu gibi telefonda da ücretlerin düzelmesini (tanzim edilmesini) hükûmete bırakmaktadır. Yeni telefon kanunu yörürlüğe (meriyete) girdikten sonra telefon ücretlerinin indirilmesi yolları aranacaktır.

İzmir köylerinin bütceleri.

Ankara, 8 (A.A.) — İzmir köylülerinin köy bütcelerinden ayıracakları parayı bir araya toplıyarak iki yıl içinde bir İzmir köylüleri uçağı satın almağa karar vermeleri tayare cemiyeti merkezince şükranla karşılandı

Kepsüt Nahiyesinde

Hummalı birçalınma var.

Kebsüdün köy yolları ve telefonlar yapılıyor.

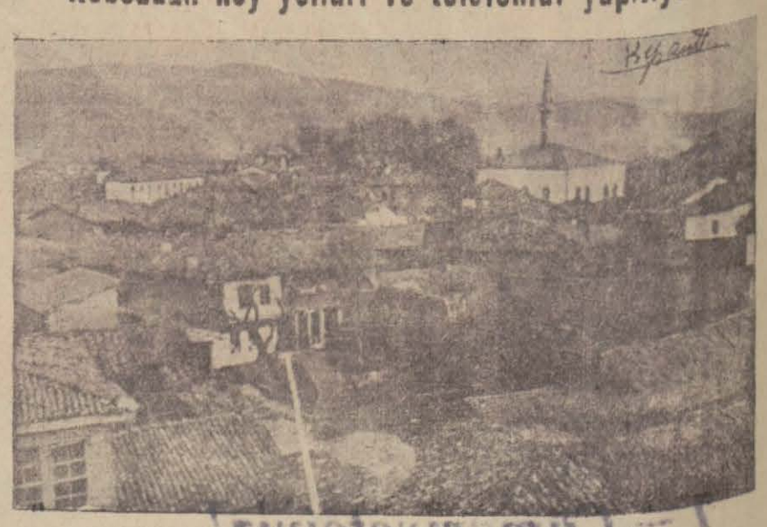

(Üzel Kepsüdün genel görünüşü

Kepsüt muhabirimiz bildiriyor:

Sıhhat ve diğer istekleri yerine getirmek için kurulması yerinde olan bir işde mazbehadır. Şimdiye kadar her nasılsa yapılamıyan, etrafı su olması dolayisile su kenarında kesilmesine müsadekâr davranılan hayvanları kesme işini de bir kayıt altına almak için mezbeha yapılmasını onay gören belediye yakında bu işe de başlıyor. İhtiyacı gidermesi eksikler arasında bu da ortadan kalkar. Sıhhat işi de bertaraf edilmiş olur. Yakın bir zamanda belediyenin yeni ve güzel çatısı gibi bunu da görmek arzumuzdur.

Köylerde ağaç dikme

Köylerde göze çarpan bir harekette ağaç dikme halidir. Gördüğüm ve işittiğim köyler bilâistisna her yeri ağaçla köy meydanlık ve yollarını süslemişler, onlara lâzımgelen ihtimamı göstermişlerdir.

Bu işler devam ettirilir köylülere şimdiye kadar ihmal ettikleri bu cihet üzerinde itiyatlar verlirse beş on sene içinde yurdun yeşillik ve güzelliğe kavuşacağına iman hasıl olacaktır

Köy yolları

Nahiyeye sekiz kilometrelik mesafede bulunan Keçideresi köyüne gitmek arzusunu besledim. Maksadım pek eyi olduğunu söyledikleri yolu görmekti. Yol hakikaten şerajti fenniyeyi haiz denebilecek, kumla örtülmüş ufak bir tümseğe bile rast gelmek imkânı bulunmıyan esbabı istirahati temin edecek, geniş bir vaziyette yaptırılmış. İnsan bunu görünce köy yollarının bu şekilde yapılmasından hasıl olacak faydayı düşündükce müteşebbislerine sağ olsunlar demekten kendini alamıyor.

Nahiye köylerinde telefon

Nahiyenin başladığı telefon işi insanın yüzünü güldürmektedir. Muntazam bir hat ile sağlam bir şekilde yapıldığına şahit olduğumuz hatlar köylere ve nahiyeye bağlanmakta, hatların nahiyeye müteaddit kollardan gerilen medenî bir varlık ve hayatın ufak nahiye merkezlerinde de yer bulduğu on gün içinde sekiz köyün telefona kavuştuğu görülmektedir Telefonun eyiliğini anlıyan halk müsabaka ya parçasına biran evel bitmesi için uğraşmaktadır.

Yaptıranların mesaileri unutulmaz ve kuvvetli birer eserin görünüşütür. Varlığı meydana getirenler sayanı takdirler..

Partimizim Kurultayı.

(Üsttarafı birinci sayfada)

larına uygun bir ruh koymuştur. Üçüncü adımında ileri ve teknik bir devlet olarak alınması gereken tedbirleri almış, ulusal yaşayışın her yönü için ileri şartlarına girmeğe anıklanmıştır.

Bugün Ankarada toplanan kurultay ile partimiz dördüncü adımını atmış olacaktır. Bu adımın diğerlerini tamamlayıcı olacağında işkil yoktur. İşkil yoktur değil, bu adımın diğerlerini tamamlıyacağı muhakkaktır. Kurultayın vereceği kararlar partinin Türklüğü ebdesel kurtuluşa yükselten, ulusu önce (refah) memleketi bayındırlığa (mamuriyet) götüren yolu üyerinde yeni ve çok güçlü hız yaratacaktır. Ne mutlu ki bu yeni ve taze hiza da 1919 da olduğu gibi ulusun bütünlüğüne mal olacaktır. Bir tek kalp gibi cumuriyet halk partisinin göğsünde çarpan ulus bütünlüğüne..

K. E. Akman

Parti Kurultayı.

(Üsttarafı birinci sayfada)

rat yapılacaktır. Kurultayın devamınca tenvirat devam edecektir.

Aynı zamanda bugün umuma mahsus olmak üzere Halkevimizde bir müsamere verilecektir. Müsamere arasında halk hatiplerinden birkaç arkadaş partinin başardığı işler hakkında bir söylev verecektir

Balkan antantı

(Üsttarafı birinci sayfada)

da günün siyasal, ekonomik meselesini gözden geçirileceğini ve oradan Cenevreye giderek uluslar cemiyetinin toplantısında bulunacağını sonra Ankaraya döneceğini söylemiştir.

Kars Zelzele felâketi

(Üsttarafı birinci sayfada)

rıyanlara belediyemiz 400 liralık bir yardım etmiştir.

İstanbul, 8 (A.A.) — Mayıs 17 de büyük atletizm müsabakaları yapılacaktır.

C. H. Partisi Türk ulusunun tek ve öz sıyasal kurumudur. Bu büyük kurumun özlüğü ve tekliği ulusun kurtuluşu ve ileri medeniyet şartlarına yükselmesi gibi ölüm dirimlik bir sorak vücut bulmuştur.

nin mümessili olarak bundan dokuz sene evel meydana çıkmıştı. Bütün Anadolu ve rumeliye şamil olmak üzere ilk umumi kongremiz Sivasda aktedilmişti. Sivas umumi kongresinde müzakere meazuu aynı esaslar olmuştur Bu esaslar tevzihan ve bütün memlekete teşmilen kabul olunmuştur. Gerçi ozaman kullandığımız unvan ile bugünkü unvan arasında fark vardır. Fakat teşkilât esas itibarile mahfuz kalmıştır. Ve bugün siyasi fırka halinde tecelli eden mevcudiyete mebde teşkil etmiştir. Bilhassa memleket ve milletde umumi gaye ki umumi selâmet ve refahı temin den ibarettir - aslı, mahiyeti değişmeksizin takip olunmuştur. Binaenaleyh diyebiliriz ki bugün küşadı ile müftehir olduğum büyük kongremiz Sivas kongresinden sonra teşkilâtımızın ikinci büyük kongresi oluyor.)

Fırka genel başkan vekili İsmet İnönü General C H. Partisine çok bağlı köylü vatandaş arasında

Müdafaai Hukukun ve Cumuriyet Halk Partisinin kuruluşundaki düşünceleri yazdıktan sonra şimdi de okurlarımızla beraber partimizin ulusu ebedsel kurtuluşa götürmek, yükseltmek için geçen yıllarda gördüğü işlerin kısaca kronalojisine bir göz atalım:

Cumuriyet Halk Partisi Türklüğü ileri uluslar seviyesinde en ileri, en güçlü bir ulus yapmak ülküsünde uları durduracak izerler vermiştir.

923 de Cümuriyet ilân edildi.

924 de Fırka grubu Hilâfetin Şeriye ve Evkaf Vekâletlerinin kaldırılmasını kabul etti. Demiryolu siyaseti kanunlaştı. Medreseler kaldırıldı. Türkiye Büyük Millet Meclisi Şeriye ve Evkaf Vekâletlerinin kaldırılması kanununu yaptı, hanedan hudut haricine çıkarıldı, Köy kanunu kabul edildi, Şeriye mahkemeleri kaldırıldı. Cumuriyet Teşkilâtı isasiye kanunu yapıldı, İş bankası kuruldu.

925 de Tayare Cemiyeti kuruldu, aşar kaldırıldı, sanayi ve maadin bankası kuruldu, Ankara hukuk fakültesi açıldı, şapka kanunu kabul edildi, tekkeler, türbeler, zaviyeler kapatıldı. beynelmilel takvim ve saat kabul edildi

926 da Türk medenî kanunu ile borçlar ve ceza ve kapotaj kanunları kabul edildi, emlâk ev eytam bankası kuruldu.

927 de Ankara Kayseri demiryolu işletmeğe açıldı.

928 de teşkilâtı esasiye kanununun dine ait maddelerini Büyük Millet Meclisi çıkardı, beynelmilel rakamlar kabul edildi, Türk harfleri kanunu Büyük Millet Meclisinde kabul edildi

929 da Mersin-Adana şimendiferi satın alındı. ziraî kredî kooperatifleri kanunu kabul edildi, millî sanayii koruyacak kanun kabul edildi, topraksız çiftciye toprak verilmesi kanunu kabul edildi.

930 da Türk parasının kıymetini koruma ve yeni belediye kanunu kabul edildi, Türkiye Cumuriyeti merkez bankası kuruldu, Ankara - Sivas demiryolu açıldı.

931 de Türk çocuklarının ilk tahsillerini Türk mekteblerinde yapmaları kanunu kabul edildi. ölçülerde metre ve kilo sistemi kabul edildi, Türk tarihi tetkik cemiyeti kuruldu, Fevzipaşa - Malatya hattı işletmeğe açıldı.

932 de Halkevleri açıldı, Balıkesir Kütahya hattı işlemeğe başladı, Buğday kanunu kabul edildi, Türk dili tetkik cemiyeti kuruldu, Türk dili kurultayı toplandı, Samsun - Sivas hattı işlemeğe açıldı.

933 de Antalya demiryolunun yapılması kanunu çıktı, Adana-Fevzi Paşa hattı açıldı, dış borçları meselesi hal edildi, kömüre giden demiryolunun yapılması kanunu çıktı, Bakıra giden demiryolunun yapılmasına başlandı, Sıvas Erzurum demiryolunun yapılmasına başlandı, eski Türk darülfünununun yerine Türk üniversitesi kuruldu, Ulukışla Kayseri hattı bitti.

934 de beş senelik sanayi programının tatbikine ve Kayseri, Ereğli, Nazilli mensucat fabrikalarının yapılmasına başlandı, Kadınların saylav seçme ve seçilme hakları tanındı.

*

C. H. Partisinin bugün

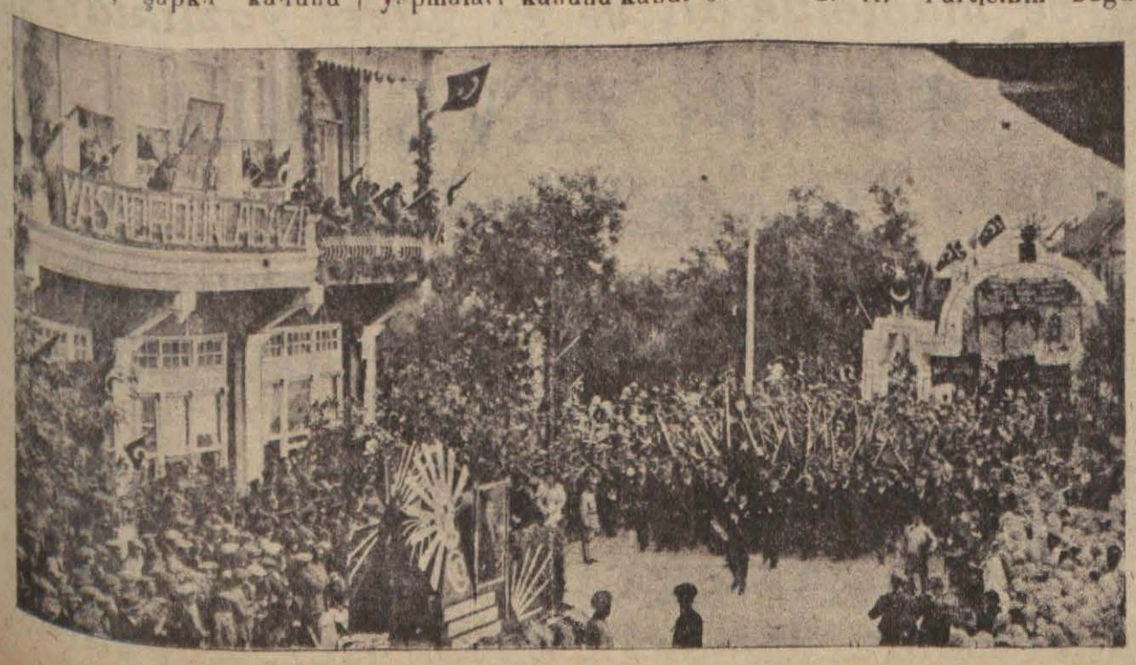

Halk ve Cumuriyet Halk Partisi kaynaşmış bir bütünlüktür.

Cumuriyetçiyiz, Millîyetciyiz, Halkçıyız, Devletçîyiz, Lâikiz İnkılâpçıyız..

Yüz yıllar süren fena idarelerin sonu olarak maddî ve manevî varından her gün bir kısmını kaybede ede yarı müstemlike bir hale gelen Osmanlı imparatorluğu artık elinde son kalanı da, yarı istiklâlini de vererek tarihin şerefsiz sayfalarına çekilmek yerine düşürülmüştü.

Böyle bir son tarihsel bir zaruret değilse bile aslını inkâr eden bir korkunç ihanetin hakkı idi. O, ihanet ki, Türk ulusunu asırlarca düşmanlarla beraber kemirip durmuştu. O, ihanet ki Türkün aziz varlığını inkâr etmişti O, ihanet ki Türkten Türkün şanlı ve şerefli tarihini esirgemişti. Bu ihanetin cezası elbette yok olmak olacaktı. Ancak bu cezayı vermek hakkı senelerle karşılarında erce döğüştüklerimizde, kendilerine er meydanında erlik nedir gösterdiklerimizde değil, bizzat Türk milletinde idi.

Bu böyle oldu. Türk milleti genel savaş üst gelen lerince Osmanlı devleti ile beraber kendisine çevrilmiş ölüm hükmünü süngüsünün kudretile değiştirdi Onlara Türk millî şerefinin ne olduğunu tanıttı. Yeni devletinin tam istiklâlini mühürletti. Sonra bizim için düşmanlarla bir hizada Sevri imza eden Osmanlı idaresine nihayet verdi. Türk milleti ve Türk tarihi için bir ihanet şebekesi durumunu almış sarayı, onun kör, alil ve çürümüş teşkilâtını dağıttı.

*

Yer yüzünün bugünkü görüsünde genel savaşın vücude getirdiği sefaleti görüyoruz. Sürü sürü işsizler ve başları binbir dertle hasta sürü sürü devletler bu manzara içinde acıklı çokluklar teşkil ediyorlar. Bu ağrılı çokluğun dışında canlı hamleler yapan devletler azdır.

Bu azlığın içinde ve en önde baş döndürücü bir yapıcılıkla biz varız. Cümuriyetimiz:

1 — Kendisini yapıyor. Yeni devleti kuruyor.

2 — Siyasal erkinliği güçlendiriyor.

3 — Müstakil cemiyete yaşayış imkânları hazırlıyor, ulusu yaratıyor.

4 — Ulusal ekonomiyi doğuruyor. Cemiyetin ekonomik yapısına vücut veriyor.

Topu birden ulusal hayat şartlarını bulmak olan bu didinmelerin bugün dahi dünyayı ağırlığı altında bulundurmakta devam eden siyasa[1] ve ekonomik buhranlar karşısında kazandığı büyük muvaffakıyetler cumuriyetin henüz ismini almamış bulunduğu yıllardan başlıyarak bugüne kadar takip ettiği yüksek siyasanın izerleridir. Bugün yurdun her köşesinde; köylerde, kasabalarda ve şehirlerde, ovalarda dağlarda ve nehirlerde iç timaî heyetimizin her safhasında, ailede, cemiyetde ve milletde, hukukta idarede ve ökonomide devletin bütün hareketlerinde; dış ve iç otoritesinde; iç ve dış nizama müessiriyetinde kısaca içimizde ve dışımızda her yerde varlığı sezilen ve görülen bu izerlere nüfuz edebilmek için, cumuriyetin henüz ismini almamış bulunduğu yıllara hakim olmuş yüksek prensipleri düşünmek lâzımdır.

Bugün bütün dünyaya Türk ulusunun yeni savaşında da muvaffakıyete erişdiğini kıvançla söyliyebiliriz. Vatanda vücut bulmuş eserler, devletin muasır devlet karekterine uygun teşkilâtı, medenî olmak ve yaşamak hususunda Türk milletinin göstermekte olduğu cehit hep bu muvaffakıyetin alâmetleridir. On yıl gibi milletler hayatında büyütülmesinde imkân olmıyan kısa bir zaman içinde Türk asırlar yaşatmışdır. Yüzlerce senenin işini on senede başarmıştır. Bu harikulâde hareket ve faaliyet onu doğuran amiller fikirler, prensipler üzerine şimdi dünyanın hayret ve takdirini celbetmekte bulunmaktadır.

Atatürk Samsundan Anadolu sahillerine çıktığı gündenberi maşerî vicdanda yaşamağa başlamış olan bu prensipler Türk milletinin sıcak kalbinde ve yüksek imanında dünya ve medeniyet şeniyetlerinin en ileri haddini kazanmağa güçlü akisler vermektedir.

Bizzat Cumuriyete bağlılık bu yaratıcı prensiplerin başında gelir. Bu suretle milletin kendine inanışı, kendi reyi ve erkinliğine bağlılığı çok fena devirlerin kuvvetli intibahı olarak ulusal vicdanda yer tutmuş bulunmaktadır. Bunun içindirki (Cumuriyet) Türkiyede diğer bir çok memleketlerden üstün ve ulusal egemenliği diğer birçok Cumuriyetlerden daha eyi anlatmağa değerli olarak kurulmuştur.

İkinci umdemiz milliyetçiliktir. Kendi kendimizi sevmemizin, kendi kendimize inanmamızın kudretini taşıyan bu prensip Osmanlı devletinin Türke ihanet eden siyasası sonu olarak soysal yapımıza karışmış anormal uzviyetleri izale yolunda çok verimli olmuştur. Türkü kendi yüksek tarihine ve medeniyet âlemine götürecek en kuvvetli prensip onun «Hususî seciyelerini ve başlı

(Sayfayı lütfen çeviriniz)

Ankarada toplanan dördüncü büyük kurultayı ulusal kurtuluş davamızı evengenlikle (süratle) yürütmek ve yükseltmek kararlarını alacakdır.

Böylece önümüzdeki yıllarda kendilerinden evelkiler gibi yeni mühim izerlere ulusu refaha götürecek mühim hareketlere anit olacaktır.

*

Partimizin dördüncü büyük kongresini en derin sevinçlerle kutlularız.

K. E. A.

Çocuk ve Sakak

Dr. F. Taygun

Soysal acılarımızdan biri de çocuklarımızın sokak ortalarında oynamalarıdır. Soğuğun az görülmesi günlerce oda köşelerine kapanan yavruları ortaya attı.

Sokaklar top oynamaktan çocuk koşuşmalarından geçilmiyor. Camların top çarpanlar gürültüden bıkanlar pencerelerini açıyor, yavruları hırpalıyor.

Halk haklı, çocuklar haklı. Her çocuğun mektebden ayrıldıktan sonra hic olmazsa bir saat dinlenmek hakkı. Bunu nerede ve nasıl geçirenek?

Bizde çocuk daima ihmal edilmiş, ne istirahati düşünülmüş.

Son senelerde kısmen küçük çocuklar için hemen hemen her şehirde bahçeler açılmış bir köşesine kum yayılmış kovasile, kazmasile küreğile gelen yavrular buralarda saatlerce annelerinin, dadılarının himayesinde temiz havada vakıt geçirmeğe başlamıştır. Halbuki daha büyükler için bu ihtiyat nazarı itibara alınmamış gibidir. Birçok çocuklar mektepten avdetlerinde evlerinde kimseyi bulmak, bu ya annelerin evlâtlarına kayıtsızlığından veya mecburiyetten doğmuş bir haldir.

Çalışmağa mecbur bir kadın tam mesai vaktinde yavrusu için eve gelmiyeceği tabiîdir. Diğer taraftan dimağı dinlenmeğe muhtaç olan çocuk bir eve kapatılamaz. Büyük bahçeli evlerde oturan aileler çok mahduttur. Biz umumu düşünmekten şüphesiz azlığı nazarı dikkate alacak değiliz.

İşte bu suretle toplanan çocuklar kendilerine eğlence yeri olarak sokakları buluyorlar. Eğer bu yavrular düşünülerek şehrin beş on yerinde zevklerini tatmin eden bahçeler yapılsa ne eyi olur.

Çocuk Esirgeme Kurumunun bahçesi bu hususta çok güzel bir eseridir. Burada her yaşta çocuk kendine eyi bir eğlence bulabilir. Salıncak, atlı karınca ve daha birçok eğlence vasıtaları. Bunlardan başka muayyen saatlerde bahçeye gelen hocalar buraya toplanan yavrularla ayrı ayrı meşgul olarak ruhî, bedenî inkişaflarını temin için uğraşıyorlar. Çocuklara yeni yeni oyunlar öğretiyorlar. Burada en fazla nazara çarpan şey herşeyde şuurî hareket edilmiş olmasıdır.

Buraya toplanan çoçuklar saatlerce kavgasız, gürültüsüz bahçe hoba ve hademelerinin nezareti altında her türlü eğlence ve zevklerini tatmin etmiş oluyorlar. Fakat ne yazık ki bu bir bahçeye inhisar ediyor. Bütün bir şehrin çoçuğunu buraya toplamağa imkân yortur.

Semt semt bu gibi bahçelerin açılmasile hem çocukları sokak ortalarından kurtarmış, hem de bedenî ruhî terbiyeleri üzerinde iyi bir tesir yapmış olur.

Fakat bunun yalnız bir müesseden beklemek doğru değildir. Eğer bütün çocuk sahipleri bunu aynı yerden istiyorsa o zaman müşterek bir gayretle ona yardım etmek lazım gelir.

Kurultay toplanırken: Gönülden bir damla..

Türk Ulusu bugün en kıvançlı günlerden birini yaşıyor. Yurdun her bucağı sevinç seslerile çınlıyor. Sevinin ey yurtdaşlar, sevinin.. Sevinç sadalarınız benliğinizin en hücra köşelerine çarpsın, çınlasın. Sevinin ey yurtdaşlar sevinin. Bugün yurdumuzun nur kaynağı olan Cumuriyet Halk Partisinin dördüncü büyük Kurultayını kutluluyoruz.

Bu nurlu kaynağın yurda, ulusa yaptıklarını saymak, dökmek isterim. Fakat o yapımları bu satırlar arasına sıkıştırmak mümkün olacak mı?

Türk yurdunun bağrına çizmelerini dayıyan düşmanlara karşı, yurdu, ulusu, millî vekarı korumayı düşünen bu partidir. Yurdumuzu hoyratca çökerten düşmanlara ve bu yurdu satmak istiyen, kendi caninin kıymetinden başka bir şey düşünmiyen alçak deni ruhlu padişahlara karşı ilk defa makûs bir cephe alan yine bu partidir.

Yurdumuzu paylaşmak istiyen düşmanlar topraklarımızdan atıldı...

Yurdun bir ucunda zehirli bir çıban gibi duran, doymak bilmiyen bir sülük gibi ulusun kanını emen Osmanlı padişahı kovuldu. Ölümüzün beratı olan Sevr parçalandı. Türk ulusunu her türlü kayıtlardan kurtaran ve Türk istiklâlini bütün acuna tanıtan Lozan kazanıldı. Hilâfet ve sultanatlık kaldırıldı. Onun yerine Türk ulusunun lâyık olduğu cümuriyet idaresi kuruldu. Ve bu kurumun başına en büyük Türk olan Gazi geçirildi.

Yurdumuz cümuriyetin nurlarile yıkandı..

Fesat yatakları olan tekkeler kaldırdı, cehalet saçan medreseler kapatıldı. Yurdun düşmanca çökertilmiş yönleri onartıldı. Yeni rejime uygun mektepler, müesseseler yapıldı. Yurtda her şey bir yenilik tornasına tutuldu. Dev adımlarile ilerletti. Az zamanda çok şeyler başarıldı ve onarıldı. Artık bugün Türk ulusu acunun en medenî uluslarile omuz omuza yürümeğe başladı. Bu parti halkın teveccühüne dayanarak Türk ulusunu lâyık olduğu mertebeye çıkardı. Ve en çetin işleri başararak ona lâyık olduğu vazifeyi canla başla yapmış oldu..

Türk ulusunu karanlıktan aydınlığa felâketten saadete götüren Kurumun dördüncü kurultayını Türk ulusuna kutlu olsun..

hakkı Süha

Halkevinden

C. H. Partimizin dördüncü Büyük Kurultayı şerefine evimizde bir müsamere verilecektir.

Müsamere karnelidir. Karne almak istiyenler evimiz idare memurluğundan gelip alabilirler.

Bir hatıra defterinden — HİKÂYE

O zaman babam jandarma kumandanı idi. Dairesinde ifadesi alınacak mahpusların veyahut İstanbula her hangi bir yere sevk olunacak olan delileri muhafaza için demir kafesli bir höcre vardı.

Bir gün her hangi bir iş için daireye babamın yanına gelmiştim... Dairenin tadilinden sonra beraberce çıkarken alt kattaki demir kapılı içerden bir ses yükseldi..

— Yüzbaşı bey! yüzbaşı bey Su su ver diyordu. Başımı kaldırınce demir kafesin arkasında temiz kıyafetli bir genç gördüm. Ve derhal babama:

— Bunun burada ne işi var dedim. Yoksa bir cinayet mi işlemiş..

Babam hemen cevap verdi:

— O bir deli oğlum. Yarın İstanbula sevk edilecek. Bu gördüğün adam eyi bir aileye mensuptur. Kendisi bankada memurdu. Karısı iki ay evel öldü.. İki çocuğu kaldı..

Çocuklarını karısının ölümünden sonra Göztepedeki akrabalarına yolladı.. Aradan bir müddet geçtikten sonra onu karısının mezarını tırnaklarile eşerken görmüşler ve müşahede altına alarak deli olduğunu anlamışlar..

— Peki baba, bu adamın niçin delirdiğine ait bir şeyi var mi? Acaba niçin şuurunu gaip etmiş..

babam cevap verdi:

— O nokta bizce mechul oğlum. Yalnız elimizde bunun bir hatıra defteri var dedi..

Bunun üzerine odaya koşdum. Evraklar arasında bulunan defteri aldım Hayli yıpranmış olan defterin solğun yapraklarile üzerine yazılan düzgün yazılar üzerine gözlerimi gezdirdim.

Adapazarı:
23-2-1933 Şubat..

Etrafta akşamın ölgün bir sükuneti var.. Gecenin zulmeti içinde baykuşların acı kahkahalarından başka bir şey işidilmiyor.

Hislerim coşmuş, duygularım kabarmış ruhum âsi-işemiş. Benliğim bütün isyanını defterin camid yaprakları üzerine dökmek istiyor.

Zavallı Nihal artık hayatının son demlerini yaşıyor.

Evet eyi biliyordum o kısa bir müddet sonra ebediyen hayata gözlerini yumacak.. Ve onun aramızdan ayrılması derin bir boşluk bırakacak.. Geriye ben ve iki çocuğum kalacağız.. Daha yaşları küçük olan bu yavrular annelerinin acılarını kalplerine gömecekler ve belki de bir zaman sonra unutacaklar..

Fakat ben o öldükden sonra kendimde yaşamak kudretini görebilecekmiyim?. Yarabbi, sen bana sabır ve tahammül ver...

Saadetimin en tatlı bir deminde mahf olmasına tahammül edemiyorum.. Ruhum benliğim herşeyim buna isyan ediyor...

Adapazar:
Mart 4 3-1933

Bugün bayram.. Onu toprağa gömeli 12 gün oldu.. Bilmem o öldükten sonra ben de yaşıyormuyum? Aşkımda, ruhumda, benliğimde herşeyim de onunla beraber toprağa gömüldü..

Çocuklarım da bayram gününde karşımda boynları bükük dolaşmasına gönlüm tahammül edemedi Onları akrabalarıma gönderdim.

Şimdi onlar da yok.. Yapyalınızım. Yalınızım, kalbime doldurduğu his benliğini tırmalıyor.

Boğuluyorum, havasız yaşadığımı zannediyorum. Mehtaplı bir gece.. Pençereden tabiatla dertleşiyorum. Ay hicranlı bir gönülden kopmuş kan damlası gibi uf uktan sıyrılıyor.

Uzakta deniz siyah bir atlas gibi kâh kırışıyor kâh sakinleşiyor.

Esen ılık ilkbahar rüzgârı yüzüme çarpıyor. Ay gecenin koyu karanlığında titriyor Güzel. Bir gece..

Fakat bağrımda mechul bir nokta sızlıyor..

Herkesin gönlüne bir şifa gibi senin de bu ilkbahar geces ibenim bağrımı zehirliyor.

Adapazarı
Mart 9-3-933

Yarabbi, bunu da mı bana gösterecektin!. Bana çekdirdiğin ıstırabı elimi kâfi görmedin mi kahr olaydım. Lâkin bu son darbeyi yemeseydim. Bu son darbe artık benliğimdeki her şeyi kurutdu.. Onun benim aşkımla öldüğünü zan ederek hiç olmazsa bir az teselli buluyordum. Onun gönlünde yalnız benim aşkımın varlığına hüküm ediyordum. Meğer ne kadar aldanmışım.. Sadakatına sığındığım karım demek ki bana ihanet ediyormuş.. Bu acı hakıkatı öğrendikten sonra artık bana yaşamak revamı? Ben onun aşkile teselli buluyor avunıyordum.. Ohh o da benden alındıktan sonra nasıl, nasıl yaşarım..

Keşki görmeseydim.. Keşki onları gören gözlerim bir avuç toprakla dolseydi.

Karımın gizli bir çekmecesi vardı.. O hayatta iken acaba bu çekmecede ne var diye merak bile etmemiştim. Geçen gün bilmem hangi şeyle onu açdım.

Gözü çekince bir yığın zarf ve mektubu bulun..

Bunları okudum. Karımın arkadaşlarından aldığı mektuplardı. Gözü karıştırmıya devam ederken büyük bir kâğıt hışırtısı duydum. Elimi uzattım, büyük bir zarf çıkdı.

Açtım içinde yine kâğıtlara yazılan birçok aşk mektubu vardı... Bunlar karıma hitaben yazılmıştı.. Mektupta karımla âşıkının arasındaki bütün safahatı okudum. Meğer karım her dakika onunla baş başa imiş... Yarabbi, bunu bu öldürücü hakikatı bana bildireceğine en kahhar bir kuvvetle beni mahf etseydin.. Gözlerimin önüne yavrularım geliyor... Acaba bu çocuklar benimmi? Yoksa karımla âşıkının gizli biret muhsüllerimi.

. . . . . .

Bundan sonra yazılmış, karalanmış birçok yazılar vardı. Fakat okunmiyordu.. Hayatta aşkını, saadetini karısına ve yavrularına hasreden bu adamın şimdi neden delirdiğini anlamıştım.

hakkı Süha

başına müstakil hüviyetini mahfuz tutmak» tır.

Cumuriyetin onbir senede on bir asırlık mesafe almağı temin eden bir prensip te bütün millî heyetini bir hizada görmek hakikatinden doğmuştur. Ne mutlakıyetle idare olunan uluslarda görülen teknik aile ve zümre bozgunlukları ne de ileri milletlerde bugün korkunç nizalara yol açan sınıf mücadeleleri Türk milletinin birliğini ve beraberliğini bozmamalı idi. Aksi halde bugün bütün ileri milletlerin ıstıraplarına sebebiyet vermekte olan bir hatayı işlemiş olmakla kalmaz. (Cumuriyet) in salim yol almasına da mani olurduk.

Türk milleti kendi şahsiyetini yükseltecek ve kendi egemenliğine dayanarak kendi soysal heyetinin samimî kaynaşmsı ile ileriye gidecektir.

Şimdi ne lâzımdır. Bu ileri gidişe hız vermek değil mi? Çünkü Osmanlı devletinin ve padişahlar idaresinin ihmal ve teseyyüpleri, ihanet ve melânetleri yüzünden çok geri kalmış bulunuyorduk. Geriliğimizi telâfi etmek için kurduğumuz ve mutlak olarak bizim olan devletlerin yardımı çok faydalı olurdu. İşte yeni hayatımıza cumuriyet senesine müessiriyet vermiş olan bir prensip te bu zaruret ve temayülden vücut bulmuştur.

«Ferdî mesaiyi tutmakla beraber mümkün olduğu kadar az zaman içinde milleti refaha ve memleketi mamuriyete eriştirmek için milletin umumî ve yüksek menfaatlerinin icap ettirdiği işlerde bilhassa iktısadî sahada devleti fiilen alâkadar etmiş olmak» Cumuriyetin geçen on senesini büyük muvaffakıyetlerle tetviç etmiştir. Bu prensiplerdeki Türk büyük istikbale biran evel kavuşacaktır.

Dini dünya işlerinden ayırmış olmak yeni devlete süratle ilerlemek imkânlarını veren diğer bir isabeti ifade eder. Mukaddes dinin yobaz saltanat müesseseleri elinde Türk milletinin mevcudiyetini istismar için bir vasıta olarak kullanılmasına göz yummamış olmak Cümhuriyetin en verimli bir işi ve bundan sonra göz yummıyacak olmak en büyük bir perensibi olmuştur.

Nihayet Türk milleti inkılâpçıdır. Durmıyarak ilerliyen bir soysal heyetin inkılâpçı olması kadar tabiî bi şey olabilir miydi?

Birçok fedakârlıklar istilzam eden ileri gidişin her hamlesinde kazanılan bir zaferin sonradan genç cumuriyetin onurlu yıllarına revnak vermiştir. Bu büyük umde yarına ve yarının nesillerine elbet taptaze olarak intikal edecektir.

K. E. A.

Büyük Tenzilâttan istifade ediniz!

SON MODA

Elbiselik kumaşlar, ipekli, yünlü ropluk ve mantolukları ve en güzel yazlıkları

FAHRİ TAVŞANLI

Ticarethanesinde

İstediğinize uyğun olarak bulabilirsiniz.

Fevkalâde tenzilâtlı satışlara başlanmıştır.

AYRICA

Kaptan oteli altında yeni açılan **FAHRİ TAVŞANLI TUHAFİYE** *mağazasını ziyaret ederseniz büyük istifadenizdir*

Cümuriyet Halk Partisinin Proğramı

Cumuriyet Halk Partimizin proğramında çok evnemli esaslar var. Bu esaslar Türk Ulusuna yeni ve büyük bir hız verecektir.

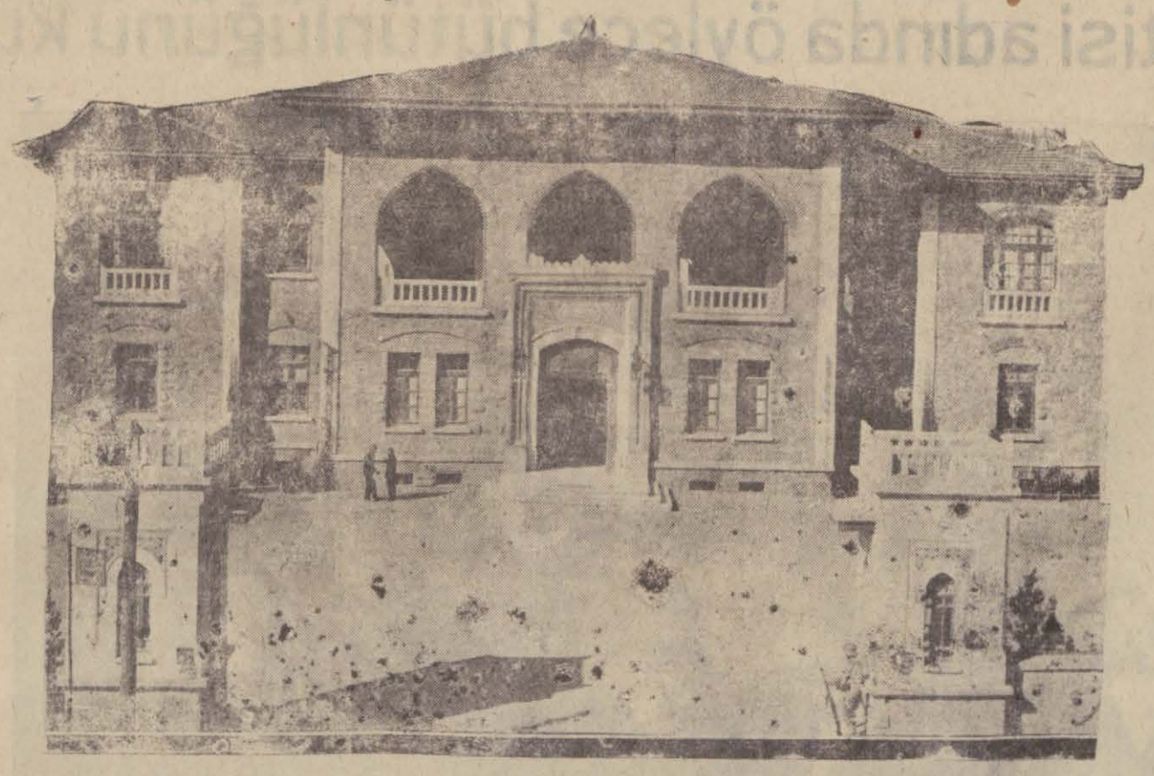

Cumuriyet Halk Partisiv büyük kurultayının toplanacagı Kamutay binası

[Üst tarafı birinci sayfada] reisile onun tayin edeceği İcra Vekilleri Heyetine bırakır. Türkiyede mahkemeler müstakildir. Devlet teşekküllerinin en muvafıkı bu olduğuna Parti kanidir.

4 — Âmme hukuku: A — Yurtdaşların ferdî ve içtimaî hürriyeti, müsavat, masuniyet ve mülkiyet haklarını mahfuz bulundurmak Partimizce ehemmiyetli esaslardandır. Bu hakların sınırı devlet varlığı, otoritesi içindedir. Ferdin ve hükmî şahsiyetlerin faaliyeti umumî menfaatlere aykırı olmıyacaktır. Kanunlar bu asla göre yapılacaktır. B — Parti, yurtdaşlara hak ve vazife vermekte kadın erkek ayırmaz.

C — Saylav seçim kanunu yenilenecektir. Yurdumuzun umumî şartları na göre vatandaşı yakından tanıdığı ve emniyet ettiği insanları ikinci mütehir olarak seçmekte serbest bırakmağı ve mebus seçimini bu yol ile yapmağı demokrasinin hakikî icaplarına daha uygun buluruz.

Programın ikinci kısmı Cumuriyet Halk Partisinin ana vasıflarını gösteriyor. Parti Cumuriyetçi, milliyetçi, halkçı, devletçi, lâik ve inkılâpçıdır. Parti millî hakimiyet mefkûresini en eyi ve en emin suretle temsil ve tatbik eder. Devlet şekli olduğuna kanidir. Parti, bu sarsılmaz kanaatle Cumuriyeti tehlikeye karşı her vasıta ile müdafaa eder. İrade ve hakimiyetin devletin vatandaşa ve vatandaşın devlete karşılıklı vazifelerini ifasını tanzim yolunda kullanılması Partice büyük bir esastır. Kanunlar önünde mutlak bir müsavat kabul eder ve hiçbir ferde, hiçbir aileye, hiçbir sınıfa, hiçbir cemaate imtiyaz tanımaz. Ferdleri halktan ve halkçı olarak kabul eder. Türkiye Cumuriyeti halkın ayrı ayrı sınıflardan mürekkep değil, fakat ferdî ve içtimaî hayat için iş bölümü itibarile muhtelif mesai erbabına ayrılmış bir camia telâkki etmek esas prensipleri mizdendir.

Çiftçiler küçük sanayi erbabı ve esnaf amele ve işçi serbest meslek erbabı, sanayi erbabı, tacirler Türk camiasını teşkil eden başlıca çalışma zümreleridir. Bunların her birinin çalışması diğerinin ve umumî camianın hayat ve saadeti için zaruridir. Partimizin bu prensiple istihdaf ettiği gaye sınıf mücadelesi yerine içtimaî intizam ve tesanüt temin etmek ve birinin hakzetmiyecek surette menfaatlerde ahenk tesis eylemektir. Menfaatler kabiliyet ve çalışma derecesile mütenasip olur.

Hususî mesai ve faaliyet umumî menfaatle olduğu kadar

içinde milleti refaha ve memleketi mamuriyete eriştirmek için milletin umumî ve yüksek menfaatlerinin icap ettirdiği işlerde, bilhassa iktısadî sahada devleti filen alâkadar etmek mühim esaslardır.

İktısat işlerinde devletin alâkası filen yapılacak, olduğu kadar hususî teşebbüsleri teşvik yopılanları tanzim ve murakabe etmektir. Devletin hangi iktısadî işleri filen yapacağının takdiri milletin umumî ve yüksek menfaatlerinin icabına bağlıdır. Eğer devletin bu icap yolunda filen yapmağa karar verdigi iş hususî bir teşebbüs elinle bulunuyorsa bunun alınması her defasında bir kanun yapmağa bağlıdır. Bu kanun da hususî teşebbüsün bu yüzden uğrıyacağı zararın devlet tarafından tazmini şekli göstere recektir.

Projenin üçüncü kısmı iktısat işlerini gösteriyor. İktısatta hareketli sermaye mühimdir. Normal sermayenin yegâne menbaı millî sây ve tasarruftur. Kredi müesseselerile ihtiyacın talep ettiği ehemmiyetle iştigal olunacaktır. Küçük çiftçilerin mevsimlik kredisini ziraat kredi kooperatiflerile temin etmek çiftlik sahiplerinin yıllık kredi ihtiyaçlarını ipotek karşılığile yerine getirmek doğrudur. Yurtdaşları ev sahibi yapmağı mühim bir prensip sayan Partimiz esası varolan emlâk kredi sermayesini artırarak ehemmiyet vermekle beraber şimdilik Emlâk Bankası sermayesinden yeni yapılara verilen kısmın yalnız mesken inşasına hasrını il - tizam eder. Bu meskenlerden başka emlâk ve akâr gibi yeni yapılar için kredi açamaz

Tefecilikle mücadele, Partimizin prensiplerindendir Partimiz kooperatifçiliği ana prensiplerinden sayar.

Ziraat Bankası çiftçi ve köylü ekonomisini daha ziyade verimli bir halde getirmek ve kanun yolundan murakabesini temin edici şekilde sahiplendirmek gayemizdir.

Her iktısadî teşebbüs umumî menfaatte olduğu kadar millî ve bütün çalışmanı ahengine de uygun olacaktır.

İş verenle işçinin çalışma birliğinde de bu ahenk esastır. İş kanunile işçilerin ve iş verenlerin karşılıklı münasebetleri tanzim olunacaktır. İş ihtilâfları uzlaşma yolile ve bu mümkün olmazsa devletin kuracağı telif vasıtalarının hakemliğile hallolunur. Türk işçilerinin hayat ve haklarile bu esaslar içinde alâkalanırız.

Sanayi müstahsillerile müstehlikleri arasında menfaat çatışmasına mahal vermemek için devlet fiat kontrolünü tanzim edecektir Müstelik halk aleyhine fiat birliği yapacak tröst ve kartellere izin yoktur. Nasyonalizasyon maksadile yapılanlar müstesnadır. Memleketin inkişafında bütün ticaret faaliyetleri mühimdir. Normal çalışan sermaye sahipleri teşvik ve himaye olunacaktır.

Dış ticaret transitlerinden devleti faydalandıracak serbest mıntaka yapmağı eyi bir iş sayarız Programda balıkcılığa, süngerciliğe, konserveciliğe, turizme verilecek büyük ehemmiyetler de kaydolunmaktadır.

Bundan sonra limanlar inşaatına münasip zamanlarda başlamak lüzumunun gözönünde tutulacağı zikredildikten sonra program şöyle devam ediyor:

Toprak mahsullerimizin miktar ve kıymeti itibarile başta gelen buğdayın fiatını değerinden aşağı düşürmemek gerek yetiştirici ve gerekse müşteri aleyhine olabilecek değişiklikleri önlemek için alınan tedbirleri daha genişletmek ve esaslandırmak gözönünde tuttuğumuz mevzulardan birjdir. Bunun için girişilen silo ve ambarlar yapma işine devam edeceğiz. Yurt müdafaası ve umulmadık kuraklık yardımlarına yetiştirmek için buğday stoku bulundurmak vazifedir.

Toprakaltı servetlerimizi, su kuvvetlerimizi ve ormanlarımızı istismar etmek ve kıymetlendirmek çalışmaklığımızda bilhassa yer alacaktır Bütün memleketi kaplıyacak elektrikleşme teşebbüsünü Türk vatanının ilerletici mevzularında sayarız.

Türk çiftçisini kâfi toprak sahibi etmek ana gayelerden biridir. Topraksız çiftçiye toprak dağıtmak için hususî istimlâk kanunları çıkarmak lâzımdır.

Yurdumuzun cografî vaziyeti ve milletimizin medenî varlığı ve vazifesi yurtdaşların spor, sıhhat, müdafaa ve umumî iktısat bakımlarından denizciliğe ehemmiyet vermelerini ister. Parti bütün devlet ve millet işlerinde bu nun gözönünde tutulması gereğine inanır.

Raporun dördüncü kısmı maliyeye dairdir. Tevazüne müstenit bütce esastır.

Bunda deniliyor ki: Partimizce devamlı ve hakikî tevazüne müstenit bütce fikri maliyede esastır. Vergi matrahlarının mümkün olduğu kadar safi irat ve vasıtalı esaslara ircaı hedefimiz olmakla beraber vergi kanunlarımızı amelî ve tatbiki bir itina ile ve milletin tediye kabiliyetini istihdafetmiyen bir zihniyetle tekâmül ettirmek hususundaki mesaiye devam olunacaktır. Kaçakçılıkla savaşı Türk hazinesinin hakkını ve kuvvetini koruyan mühim bir mevzu sayarız.

Raporun beşinci kısmı millî talim ve terbiye mevzuunda mühim esasları ihtiva ediyor.

Millî talim ve terbiyede esas düsturlarımız şunlardır:

Maarif siyasetimizde temeltaşı cehlin izalesidir. Maarifimizde her gün nisbeten daha çok çocuk vatandaş okutacak ve yetiştircek bir program takip olunacaktır: Kuvvetli Cumuriyetçi, milliyetçi, halkçı, devletçi, lâik ve inkılâpçı vatandaş yetiştirmek tahsilin her derecesi için mecburî ihtimam noktasıdır.

Türk milletine, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve Türkiye devletine hürmet etmek ve ettirmek hassası bir vazife olarak telkin olunur. Fikrî olduğu gibi bedenî inkişafda ehemmiyet vermek ve bilhassa seciyeyi millî tarihimizin ilham ettiği yüksek derecelere çıkarmak büyükemeldir. Terbiye her türlü hurafeden ve yabancı fikirlerden uzak üstün, millî ve vatanperver olmalıdır. Her tahsil ve terbiye müessesesinde talebenin teşebbüs kabiliyetini kırmamağa şefkat ve nüvazişle itina etmekle beraber onları hayatta kusurlu olmaktan vikaya için ciddî bir intizam ve inzibatta ve sıhhî ahlâk telâkkisine alıştırmak mühim olduğu kanaatindeyiz.

Mektepler hakkında başlıca fikirlerimiz:

Normal bir tahsil beş yıldır. Şehirlerde, köylerde veya köyler mıntakasında vaziyet ihtiyaca göre ilk mektepler muntazam bir tatbik programı altında artırılacaktır. Köylerdeki mekteplerde sıhhat, yaşayış ve mıntakasile münasebeti olan ziraat ve sanat fikirleri verilecekdir.

Köy çocuklarımıza kısa zamanda umumî hayatın istediği zarurî bilgiyi verebilecek üç veya dört sınıflı köy mektepleri açılacaktır. Bunlar tahsilin yüksek derecelerine hazırlama maksadını kovalıyan ilkmekteplerden ayrı tip olarak kurulup çoğaltılması plânlanacaktır. Bu tip köy mekteplerinde tahsilın daha olgun yaşta başlaması, parasız devam eylemesi ve devletçe askerlik borcu gibi bir sıkılıkta takip edilmesi gerektir.

Liselerimizi yüksek tahsile tam kabiliyette talebe yetiştirecek surette her noktai nazardan takviye ve ikmal edeceğiz. Üniversite ve yüksek mekteplerimiz kendilerinden beklenilen neticeleri verebilecek mükemmeliyete getirilecektir.

Üniversitelerin adedini artırmak fikrindeyiz. Güzel sanatlara bilhassa musikiye inkılâbımızın yüksek tecellisi ile mütenasip bir surette ehemmiyet vereceğiz. Kitap neşriyat, kütüphane işleri Parti için mühimdir. Şehir ve köylerde kütüphaneler kurdurmak ve artırmak isteriz. Parti bir inkılâp müzesi kuracaktır.

Türk gençliğinin başı onları temiz bir ahlâk yüksek bir yurt ve inkılâp aşkı içinde toplanacak millî bir teşkilâta bağlanacaktır.

Bütün Türk gençliğine neşe ve millete inanların besliyecek beden terbiyesi verilecak ve gençlik inkılâbı ve istiklâl şartlarile yurdu müdafaa etmeği en üstün vazifeyi yerine getirmek uğrunda her varlığı tutan bir zihniyetle yetiştirilecektir.

Türkiyede spor teşkilâtı düzenlenecek ve gençlik teşkilâtının üniversite, mektepler, enstitüler, Halkevleri. toplu işçi kullanan fabrika- ve müesseselerle irtibat ve yukarıdaki gayeler etrafında iş ve yol birlikleri tanzim edilecektir.

Yurtda beden ve inkılâp terbiyesile spor işlerinde yeknesaklık gözönünde tutulacaktır. Mekteplerde, devlet müesseselerinde, hususî müesseseler ve fabrikalarda bulunanlar arasında yaşlarına göre herkesin beden terbiyesile meşgul olması mecburiyet altına alınacaktır. Spor ve beden terbiyesi için lüzumu olan saha ve kurumlar meydana getirilecektir.

Parti radyoyu milletin kültür ve politika terbiyesi için en değerli vasıtalardan sayar. Kuvvetli verici istasyonlar kuracağız. Alıcı makinelerin kolay ve ucuz temin edeceğiz. Yurtda sinemanın millete yarar olmasını iş edineceğiz. Millî opera ve tiyatro mühim işlerimiz arasındadır.

Raporun altıncı kısmı: İçtimaî hayat ve umumî sıhhat hakkındadır. Türk içtimaî hayatında ailenin mahfuziyeti esastır. Partinin çocuk hayatı ve annelerin sıhhatile derin alâkası vardır. Bunun için çalışmalara da programlarda gösterilen ana çizgiler üzerinde devam edilecektir.

Bütün inkılâp neticelerini vatandaşların tam emniyetini ve millî nizam ve inzibatı, dahilî ve adlî teşkilât kanunlarile koruyan ve hiçbir hâdise veya tesir önünde şaşırmıyan bir hükûmet otoritesi kurmak işlerimizin temelidir.

Mevkufları, mahpusları ayırmağa ve hapishaneleri birer islah yeri haline getirmeğe çalışacağız.

Yurtda sulh ve cihanda sulh başlıca prensiplerimizdir Milletin yüksek menfaatini daima gözönünde tutarak bütün dikkat ve ehemmiyetle vazifelerine hayatlarını hasreden memurlar her türlü huzur ve refaha lâyıktırlar. Türkiyede cins ve sınıf fikirlerini koruma ve yayma sınıf mücadelesi maksatlarile cemiyet kurulmıyacaktır.

Talebe cemiyetleri adını taşıyan kurumlar hiçbir suretle siyasetle iştigal edemezler ve hiçbir suretle bulundukları mektebin fakülte ve enstitünün idaresine karşı herhangi bir faaliyette bulunamazlar.

Türk işçilerini ve esnafımızı milletin ana varlığı içinde o varlık için kuvvet ve fayda verici yolda ve Parti programında çizilen zihniyetle teşkilâtlandırmayı iş edineceğiz. Beynelmilelci maksatlarla cemiyet yapılacağı gibi kökü yurt dışında çemiyet kurmak yasak olacaktır.

Milletler arasında beraberlik yapmakta, devletin faide gördüğü maksatlarla cemiyet kurmak veya kurulu olanların şubesini açmak için İcra Vekilleri, Heyetinin kararı lâzımdır.

Sekizinci kısım vatan müdafaası hakkındadır:

Yetmişinci maddede deniliyor ki: (Vatan müdafaası millî vazifelerin en mukaddesidir. Parti askerliğin umum vatandaşlara istisnasız tatbiki esasını kabul etmiştir. Türk ordusu her türlü siyasî mülâhaza ve tesirlerin üstündedir. Ordunun kendisine verilen yüksek vazifeyi her an muvaffakiyetle ifa edebilecek kudreti haiz ve asrın tekemmüllerine uygun vasıtalarla mücehhez olmasına ehemmiyet verilir.)

71 inci maddede deniliyor ki: (Devletin yüksek bünyesinin sarsılmaz temeli olan ve millî mefkûreyi, millî varlığı ve inkılâbı koruyan Cumuriyet ordusunun ve onun fedakâr ve kıymetli mensuplarının daima hürmet ve şeref mevkiinde tutulmasına sureti mahsuda itina ederiz.)

...Türk ulusu nasıl yurdu kurtarmak için (Müdafaai hukuk) olarak bütünleşmiş ise yurdunu ve kendisini ebedsel kurtuluşa yükseltmek için Cümuriyet Halk Partisi adında öylece bütünlüğünü kurmuştur...

.... Daha Sıvasda kongerenin ve büyük şefin müşkülâtla ihata edilmiş olması Sıvas kongeresinin ardından gelen yılların ne ağır şartlarla yüklü olduğunu gösteriyordu. Buna rağmen kurtuluş davası durmadı; Ankaraya ve garp cephesine geldi. Büyük Millet Meclisini açdı. Sakaryayı plânlaşdırdı. Dumlupınarı yaratdı. Böylece yurdun yabancı istilâlardan kurtuluşu temin edilmiş bulunuyordu. Fakat....

Şefimiz Atatürk Fırka Genel kâtibi Receb pekerle beraber bir gezi esnasında ve halk içinde

Cümuriyet Halk Partisi Türk milletinin tek ve öz siyasal kurumudur. Bu büyük kurumun özlüğü ve tekliği yurdun ileri medeniyet şartlarına göre onarılması, ulusun ileri soysal şartlarına uyması ve bizzat kendi kuvvetli seciyesinin icaplarını kazanması gibi ölüm dirimlik bir sorak önünde vücut bulmuştur.

Pek çoğumuz yurdun kara günlerini yaşamıştır. Büyük «Mustafa Kamâl» bugün hepimizin derin bir meraretle hatırladığı o günleri «nutuk» unda şöyle tasvir eder:

«Osmanlı devletinin dahil bulunduğu grup Harbiumumide mağlûp olmuş, Osmanlı ordusu her tarafta zedelenmiş, şeraiti ağır bir mütareke imzalanmış, büyük harbin uzun seneleri zarfında millet yorğun ve fakir bir halde, millet ve memleketi harbiumumiye sevkedenler kendi hayat endişesine düşerek, memleketten firar etmişler, saltanat ve hilâfet mevkiini işgal eden Vahdettin, müstereddi, şahsî ve yalnız tahtını temin edebileceğini tahayyül ettiği denî tedbirler araştırmakta, damat Ferit paşanın riyasetindeki kabine âciz, haysiyetsiz, cebin yalnız padişahın iradesine tabi ve onunla beraber şahıslarını vikaye edebilecek her hangi bir vaziyete razı. Ordunun elinden esliha ve cebhanesi alınmış ve alınmakta..

İtilâf devletleri mütareke ahkâmına riayete lüzum görmüyorlar, birer vesile ile itilâf donanmaları ve askerleri İstanbulda, Adana vilâyeti Fransız, Urfa, Maraş, Antep İngilizler tarafından işgal edilmiş, Antalya ve Konyada İtalyan kıtaatı askeriyesi, Merzifon ve Samsunda İngiliz askerleri bulunuyorlar.

Her tarafta ecnebi zabit ve memurları ve hususî adamları faaliyette, nihayet mebdei kelâm kabul ettiğimiz tarihten 19 mayıs 1335 dört gün evel 15 mayıs 335 de itilâf devletlerinin muvafakatile Yunan ordusu İzmire ihraç ediliyor. Bundan başka memleketin her tarafında anasırı hıristiyaniye hafî, celî, hususî emel ve maksatlarının temin istihsaline devletin biran evel çökmesine sarfımesai ediyorlar..»

En büyüğümüzün Samsuna ayak bastığı günde tesbit edilmiş olan bu görü sonraları daha kararmıştır. Düşman işgalleri genişlemiş içinde Balıkesirimiz de olduğu halde güzel vilâyetlerimizi çok acı esaretine düşürmüştü.

Bugün dördüncü büyük kurultayını Ankarada toplıyan Cumuriyet Halk Partisi «Müdafaai Hukuk» olarak işte bu çok felâketli günlerde doğmuştur.

O vakit bütün ulusun tek kaygusunu, yurdun kurtuluşu teşkil ediyordu. Yurdu kurtarmak «millî misak» ı tanıtmak Anadolu ve Rumeli «Müdafaai Hukuk Cemiyeti» nin başlıca umdesi ve işi tanınmıştı.

Böylece «Sıvas kongresi» bu yurdu kurtarmak savaşının, Mustafa Kamâl de onun başında olarak yeni tarihimizin çok çetin yoluna girmiş bulunuyorduk.

Filhakika daha Sıvasta kongrenin ve büyük şefin müşkülâtla ihata edilmiş olması Sıvas kongresinin ardından gelen yılların ne kadar ağır şartlarla yüklü olduğunu gösteriyordu. Buna rağmen kurtuluş davası durmadı:

1 — Ankaraya ve garp cephesine geldi.

2 — Büyük Millet Meclisini açtı.

3 — İnönünü kazandı.

4 — Sakaryayı plânlaştırdı.

5 — Dumlupınarı yarattı. Ve böylece yurdun yabancı istilâlardan kurtuluşu temin edilmiş bulunuyordu. Fakat dava bitmemişti. Şimdi süel (askerî) alanlarda kazanılmış büyük zaferi acuna tanıtmak gerekti. Sonra iş bununla da bitmiş sayılamazdı. Çünkü yabancılar Osmanlı devletini her yönden somururlardı. (istismar ederlerdi.) Onlar için bu topraklar tam anlatımı ile bir yarı müstemlike idi. Devletin gümrüğü onların elinde idi.

Onların kapitali (sermayesi) zaif millî sermaye karşısında sürü sürü imtiyazlarla ense şişirip dururdu. Daha fenası bizi bizim yurdumuzda kendi menfaatleri için çalıştırırlardı.

Yabancı bazirkânlar istedikleri malları istedikleri fiatlarla bize sürerler. Bizim yetiştirdiklerimizi de istedikleri zamanda istedikleri fiatlarla alırlardı.

Yalnız bu kadar mı ya; devletler tebealarını koruma yolunda erkinlik (istiklâl) ve egemenlikle (hakimiyetle) birleşmesi mümkün olmıyan bir takım ağır ve haysiyet kırıcı şartları da kendileri için Osmanlı devletine kabul ettirmişlerdi.

Bir yönden onları bu durumlarından uzaklaştırmak bizi yeni ve onurlu bir devlet olarak tanımalarına gitmek diğer yönden erkinliğimizi pekiştirmek ebedsel kurtuluşa yürümek.. İşte Dumlupınardan evel ve Dumlıpınardan sonra önünde bulunduğumuz daha başlıca soraklar bunlardı.

Burada dinliyelim ki büyük kurtarıcı Samsuna ayak bastığı günde bu soraklara karşılık verecek inanı taşıyor. Gideceği ve götüreceği yolu bilen tarihsel dehalar gibi onlardan daha üstün bir irade ile ulusun ebedsel kurtuluşuna yürümeğe başlamış bulunuyordu.

Dumlupınardan sonra Lozan, Lozandan sonra hilâfetin ilgası ve Cumuriyet..

Kurtuluş davası durmuyordu; artık Türk ulusu onurlu bir ulus olarak varlığını ileri uluslara ulaştıracak onları her alanda geçecek gücü yaratacaktı..

Ulusların Lozanda bizi karşılamış olan zihniyetleri Türk ulusunun en geç egemenliğinden ve erkinliğinden fedakârlık edecek bir duruma düşeceği yolunda idi. Geri Osmanlı devleti; acuna kol bağlayıp boyun eğen Osmanlı idaresi yıkılıp giden Osmanlı saltanatı.. Biz halâ onların kafalarında bunlardır. Ve lehimize kabul ettikleri her şart onanırken günün birinde muhakkak kendilerine muhtaç olacağımızı düşünerek teselli oluyorlardı. Bütün bunları bugün söylemekliğimiz kurtuluş davasının Dumlupınarda bitmediğini Lozanda sona ermediğini anlatmak içindir. Türk ulusu için kurtuluş, yurdun ve egemenliğimizin korunmasile beraber ulusal hayatı her yönden kurunun ileri ve teknik şartlarına uydurmak soysal ve ekonomiyal durumlarımızı adeta yeni baştan tanzim etmek ve yeni bir devlet ve yeni bir idare olarak büyük noksanlarımızı gidermek lâzımgeliyordu. Bütün bunlar için de ancak Dumlupınarı yaratan bir güç yetebilirdi.

Dumlupınarı yaratan güç bu yazım neynızın karısında söylediğimiz gibi başında Mustafa Kamâl bulunan ve bütün ulusun bütünlüğüne remz olan «Müdafai Hukuk» gücü idi. Müdafai Hukuk yurdun düşman istilâsından kurtulması olan hedefe Dumlupınarda varmış bulunuyordu. Şimdi ise aynı inanla ulusun hakikî kurtuluşuna bir daha esaretine dir görmemek için kurtuluşuna gitmek icap ediyordu

Gazi Mustafa Kamâl; bu yurtda «Müdafai Hukuk» inanının ebedileşmesini istiyordu.

Türk ulusunun yeni yaşayışına ancak «Müdafai Hukuk» ruhu ve inanı egemenlik etmeli idi.

Bunun için bütün ulusu bir maksat etrafında toplıyacak, Türklüğü bir hedefe götürecek olan yeni ülküyü müesseselendirdi. (Halk Fırkası) nı (Müdafai Hukuk)un izinde onu tamamlıyan bir kurum olarak kurdu..

«Halk Fırkası» nın başka milletlerdeki manalarile sadece bir siyasal fırka olmadığı meydanda idi. Bunun böyle olduğu daha Halk Fırkası kurulmamış iken büyük önderin Balıkesire ilk geldiği kurun söylediği bir söylev çok açık gösterir.

«Mustafa Kamâl» Halk Fırkası adında siyasal bir kurum yapacağını ilân ettikden sonra kamu ile danışmak üzere seyahate çıkmışdı.

Balıkesirde kendilerile yeni fırka hakında birçok sorgular sordu. Büyük Önder bu sorguların taşıdığı manalara bakarak dedi ki:

«Türk milleti, siyasal fırkaların çatışmasından çok cani yanmışdır. Başka memleketlerde fırkalar sınıf menfaatlerini muhafaza için kurulurlar. Bizde gûya ayrı ayrı sınıf varmış gibi teessüs edip fırkalar yüzünden çok acıklı neticelere şahit olduk. Halk Fırkası dediğimiz zaman bunun içinde vatandaşların bir kısmı değil bütün millet bulunacakdır.»

Bu sözlerin çok açık olan anlamı bugün dördüncü büyük kurultayını Ankarada toplıyan Cumuriyet Halk Partisinin kuruluşundaki büyük ülküleri anlatır. Filhakika Türk ulusu nasıl yurdu kurtarmak için «Müdafai Hukuk» olarak bütünleşmiş ise öylece yurdunu ve kendisini kurtuluşa yükseltmek için Halk Partisi olarak bütünleşmişdir.

Bu suretle birleşmenin ve bütünleşmenin yarattığı izlerim koymadan büyük önderimizin Cumuriyet Halk Partisinin «Müdafai Hukuk» dan ayrı bir kurum telâkki edilemiyeceğini gösteren bir başka söylevini daha okurlarımıza verelim. Bu söylev partinin ikinci kongresi açılırken söylenmiştir.

Önderimiz diyor ki:

(— C. H. Fırkasının büyük kongresini açıyorum. Fırkamız geçen ıstırap seneleri içinde milletimizin hayatı ve şerefi için gösterdiği yüksek azimi ve irade-

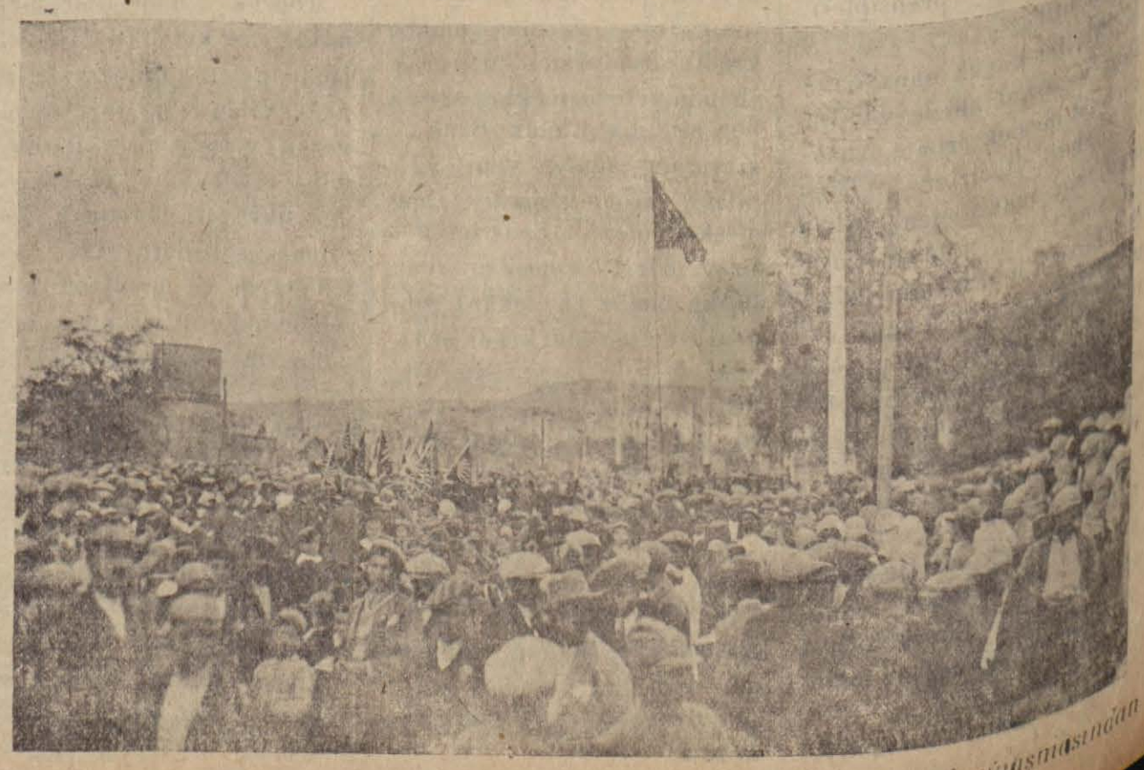

Cumuriyet Halk Partisi bütün siyasal partilere üstünlüğünü halkın kaynaşmasından onu yükseltmesin[illegible]zanmışlır.

Osmanlıcadan Türkçeye karşılıklar kılavuzu

N. 36

ayırmak — [Fr.] Mettre en retraite
Tekaüd maaşı (Bak: Mütekaid) — Emeklik emekli aylığı
Tekaüd olmak — Emekliye ayrılmak
Tekavvüs etmek — Kavislenmek
Tekayyüd etmek — Kayıtlanmak
Tekayyüd etmek — İrinlenmek, irin bağlamak
Tekdir etmek — Çıkışmak azarlamak, paylamak — [Fr.] Faire des reproches, reprimander
Tekeffül etmek — Kefil olmak, üstüne almak
Tekellüf — Yapıntı, gösteriş, özeniş
Tekemmül etmek — Erginleşmek, yetkinleşmek, tamlarmak tükellenmek
Tekerrür etmek — Tekrarlanmak, tekrenmek [Fr.] Serepeter
Tekessür etmek — Artmak, çoğalmak — [Fr.] Saugmenter
Tekevvün etmek — Olmak, olaşmak, var kılınmak
Tekid — Pekit
Tekid etmek — Pekitmek, tazelemek
Teklif — Önerge — [Fr.] Proposition
Teklif etmek (Bak: Tekellüf) — 1 önerge mek
2 — Öne sürmek, 3 yüklemek 4 ileri sürmek
Teklifsiz — İçlf dışlı — (Fr.) Familier
Teklis etmek — Kireçleştirmek
Tekmil etmek — Tamamlamrk, tükellemek bitirmek — (Fr.) Achever, finir
Tekrar — Tekrar «T.Kö»
Tekrim etmek — Yüceltmek
Teksif etmek — Sıklâştırmak, koyulaştırmak toplamak.
Teksir etmek — Çogaltmak
Tekvin etmek — var etmek yaratmak, kılmak — «Fr.» Creer
Tekzib etmek — Yalanlamak — (Fr.) Dementir
Telâffuz — Lâfza
Telâffuz etmek — Söylemek, lâfzamak — (Fr.) Prononcer
Telâki etmek — Buluşmak, kavuşmak
Telâkki — anlayış
Telâkki etmek — Almak saymak
Hüsnü telâkki etmek — İyiye almak
Sui telâkki — kötüye almak
Telâş — Telâş «T.Kö» — «Fr.» Hâte, empressement
Telâtum — Çalkatı — «Fr.» Ondulatior
Telâtum etmek — Çalkanmak dalgalanmak
Telebbüs etmek — Giyinmek — «Fr.» Se vetir s'habiller
Telef etmek — Öldürmek yoketmek, — «Fr.» Tudr, dilapider, aeeantir
Telehhüf etmek — 1 «Bak: Teessür, iztirap» 2 Yanmak, yanıp yakılmak — «Fr» Se lamenter
Televvün — Alacalık — «Fr.» Versatilite inconstance
Televvün etmek — Alacalanmak
Mütelevvin — Alaca dönek = «Fr.» Ver satile inconstant
Televvün — Yumuşama sulanma — «Fr.» Amollissement
Telezzüz etmek — Tadalmak — «Fr.» Goûter, se delecter
Telgraf — Telgraf
Posta ve telgraf — Pasta ve telğraf ve telefon «P. telh — Acı».
Telhis etmek (Bak: Hülâsa)
Telif etmek — Bağdamak — (Fr.) Concilier
Telifibeynetmek — Arabulmak — (Fr.) Reconcilier
Tellih (Bak: Mabud) — Tanrılaştırma — (Fr.) Deification
Tellih etmek (Bak: Mabud) — Tanrısamak — (Fr.) Deifier
Telkin etmek — İlemek — (Fr.) Maudire
Telkih etmek — Aşılamak — (Fr.) İnoculer, vacciner
Telkin — Oydam — (Fr.) Suggestion
Telkin etmek — Oydamak — (Fr.) Suggerer
Tellâl — Çağırtmaç — (Fr.) Courtier, crieur public
Telmih etmek (Bak: ima etmek — (Fr.) Laissera entendre, faire un allusion
Telvin etmek — Boyamak — (Fr.) Colorier, colorier
Telvis etmek — Kirletmek — (Fr.) Salir

Temadi etmek — Uzamak, sürmek — (Fr.) Seprolongar, durer
Temas — Değet
eTmas etmek — Dokunmak, demek — (Fr.) Toucher
Temasta bulunmak — Değettebulunmrk [Fr.] Etre en contact
Temaşa — Seyir — [Fr.] Contembler
Temayül — 1 Eğlim [mey, meyelân] 2-Eğginlik — [Fr.] İnclinatjon, penchant
Temayül etmek — Eyilmek, eğinmek, yatmak — (Fr.) S'incliner se pencher
Temayüz etmek — Seçkilenmek, kendini göstermek — (Fr.) Se distinguer
Temdid etmek — Uzatmak — (Fr.) Prolonger
Temekkün etmek — Yeşleşmek — (Fr.) S'etablir, se fiXer
Temellük etmek — Yaltaklanmak, yüze gülmek — (Fr.) Flatter
Temenni etmek — Dilenmek, umunmnk yüze — (Fr.) Souhaiter
Temerküz etmek — Merkezleşmek — (Fr.) Se con centrer
Temerrüd — Direnç — (Fr.) Entetemeet
Temerrüd etmek — Direnmek — [Fr.] S'enteteer Mütemerrid — Direngen, direnik
Temessük etmek — Tutunmak, yapışmak — [Fr.] Se referer a ...
Temessül — etmek — Benzeşmek, sinmek — [Fr.] S'assimiler
Temettu — Kazanç, kâr — [Fr.] Profit, gain
Temevvüç etmek — Dalgalanmak — [Fr.] Onduler
Temeyyu etmek — Suyunmak, sulaşmak — (Fr.) Se lipuefier
Temeyyüz etmek [Bak: Temayüz]
Temhir etmek — Mühürlemek — (Fr.) Seceller, cacheter
Teminat — İnanca — Garantie
Teminat akçası — Tutak — [Fr.] Caationnement, garantie
Temin etmek — İnançlamak, inan vermek sağlamak elde etmek — [Fr.] Assurer garantir
Temkin — Ağır başlılık — [Fr.] Dignite
Temkinli — Ağırbaşlı
Temrin — Yumuş — (Fr.) Exercice
Temyiz — Ayırd — (Fr.) Distinction
Temyiz etmek — Ayırdetmek, ayırdetmek seçmek — (Fr.) Dinstinguer
Mahkemei temyiz — Yargutay — (Fr.) Cour de cassation
Divanı temyizî askerî — Süel Yargytay
Divanı mugasebat — Sağışkur — (Fr.) Cour des comptes
Tenakus etmek — Azalmak, eksilmek
Tenakuz = Tutmazlık
Tenasuh — Tondeğişimi — (Fr.) Metempsychose
Tenaüb — Uygu, yakışık, nisbetleşme — (Fr.) Conavenance, proprotion
Tenasül — Dölerme — (Fr.) Procreation, ğeneration
Tenazur (Bak: Mütenazır) — Uyka — (Fr.) Symetrie
Tenbih etmek — 1 - Uyarmak, uyandırmak, 2 (Bak: İhtar)
Tendürüst — Sağlam — (Fr.) Robuste
Tenbbüt etmek — Bitmek, çimlenmek — (Fr.) Veğeter, pousser
Teneffür etmek — İğrenmek, soğumak
Teneffüs etmek — Nefes almak, Solumak nefeslenmek
Tenevvü etmek = Çeşidlenmek, — (Fr.) Varier
Tenevvür etmek — Aydınlanmak, ışmak
Münevver (entellektüel anlamına) — İdemen — (Fr.) İntellectuel
Tenezzüh — Gezinti seyran — (Fr.) Promenade e cursion
Tenezzül etmek — 1 İçmek, düşmek alçalmak
2 a kadar alcalmak a kadar inmek a kadar düşmek «Fr.» S'abaisser dainğner
Ademi tenezüül — Beğenmezlik — «Fr.» Dedain
Tenfir etmek — Soğutmak iğrendirmek «Fr.» Degoğter
Tenk — Dar
Tenkid — etnek — Tenkit etmek «T.Kö»
Tenkih etmek — ayıklamak lurpmak — «Fr.» Nettoyer diminuer
Tenkil etmek — tepelemek = «Fr.» Rep rimier châtier
Tenmiye etmek — Büyütmek yetiştirmek ürelemek
Tensip etmek — Tevilemeh — «Fr.» Reformer
Tenvim etmek — Uyutmak — «Fr.» Endirmir
Münevvim — Uyutucu — «Fr.» Soporifipue ennvyeu
Tenvir etmek ışıtmak — «Fr.» Eclairer eclaicir
Tenzil etmek — İndirmek aşağı düşürmek azaltmak çıkarmak — «Fr.» Abaisser soustraire
Terahi «Bak: tekâsül»
Terakki — İlerleme «Fr.» Progres.
Terakki etmek = ilçrlemek — «Fr.» Progressesr faire des progres
Terakkub «Bak: İntizar»
Tereküm etmek — Birikmek — «Fr.» S'accumuler
Terane — 1 Ötü 2 «Bak: Nağme» — «Fr.» Chat
Terazır tarafeyn — Onaşma
Terbiye — Eğitim yetişki — (Fr.) Education, dressağe
Terbiye etmek — Eğitmek yetiştirmek — Edupuer elever
Tercih — Üsterim öneyle — Preference
Tercih etmek Üstermek üstüe tutmak beğenmek öneylemek — «Fr.» Preferer
Tercüman — Dilmaç
Tercüme etmek «Bak Mütecim» — Çevirmek — «Fr.» Traduire
Tertif etmek — ardamak — «Fr.» Faire accompagner
Tereddi — Yozlaşma — «Fr.» Desagreation değenerescence
Tereddi etmmek — Yozlaşmak — [Fr.] Desagreger, se degenerer
Tereddüd [Bçk: Şüphe] — İkircim — [Fr.] Hesitation
Tereffu etmek — Yükselmek, ağmak, yücelmek — [Fr.] Selever
Terfi etmek — Geçmek, yukarlamalı
Tereke — Bırakıt — [Fr.] Heritage
Terennüm etmek [Bak: Teganni etmek]
Teressüb etmek — Çökmek, dibe çökmek
Tereşşuh etmek — Sızmak — [Fr.] Sujnter
Tereşşuhat — Sızıntı
Terettüp etmek — Düşmek — [Fr.] Incomber
Terfih etmeh — Ondurmak genlik vermek, genlemek, gönendirmek — [Fr.] Ameliorer
Terfih etmek — Yandamak, yanma katmak yanına vermek — [Fr.] Faire accompagner
Tergib etmek [Bak: Teşvik — [Fr.] Encourager
Tergib etmek [Bak: Teşvik] — [Fr.] Encourager hypothepuer
Terhis etmek — İzin vermek boşarmak salıvermek, kuyuvermek — [Fr.] Congedeirr
Tekətmek — Bırakmak — [Fr.] Abandonner
Terkip — Katım, somtöz — [Fr.] Composition, synthese
Terkibî — Somtözel
Terkip etmek — Somözlenmek katımlamak [Fr.] Compkser
Terekküp etmek — Katımlanmak — [Fr.] Secomposer
Terkim etmek — Yazmak
Tersane — Gemlik gemilik
Tersim etmek = Çizmek resmini yapmak
Tertip — Sıra dizi düzgü düzen düzemeç — [Fr.] Serje ordre
Tertip etmek — Sıralamak, dizmek sıraya koymak düzmek — [Fr.] Serire mettre en ordre
Tertibat [Bak: tertip tetbir ihzaat]
Tertipli — Derilgen derli toplu yerli yerinde — [Fr.] Ordonne
Tertibsiz — Savruk, bozuk düzen — [Fr.] Malordonne desordonne
Terviç etmek — Önürtmek — [Fr.] Seutenri appuyer
Tervici efkâr [Bak: Mürevviç] — Önürtge
Tesadüf — Raslama — [Fr.] Rencotre
Tesadüfen — Rasgele — [Fr.] Par hasard
Tesadüf etmek — Raslamak rasgelmek [Fr.] Roncsntrer
Tesadüm — Çarpışma tokuşma [Fr.] Collision
Tesahub etmek — Kayırmak, benimşemek — [Fr.] Proteger, sapproprier
Tesamuh (Müsamaha) = Hoşgörme, hoşgörürlük hoşgörü, göz yumma — [Fr.] Tolerance
Tesanüt — Dayanışma — [Fr.] Solidarite
Tesbit — Sapta
Tesbit etmek — Saptamak — [Fr.] Fi er
Tescil etmek = Kütüğe geçirmek, deftere geçirmek — [Fr.] Enregistrer, inscrire
Teselli — Avunç avuntu — [Fr.] Consolation
Teselli bulmak — Avunmak — [Fr.] Se consoler
Teselli etmek — Avutmak, avundurmak — [Fr.] Consoler
Teselsül etmek [Bak: Tevali] — Dizilenmek dizilip gitmek, zincirlenmek — [Fr.] Se suceder, senchaîner
Tesettür etmek — Bürünmek, örtünmek, kapanmak — [Fr.] Se voiler, se couvrir, senfermer
Teseyyüp [Bak: ihmal, terahi] — [Fr.] Negligence
Teshil etmek — Kalaylaştırmak — (Fr.) Faciliter
Teshin etmek — Isıtma — (Fr.) Chauffer
Teshir etmek = Almak, ele geçmiş büyülemek
Tesid etmek — Bayramak — (Fr.) Feter
Tesir — Etki — (Fr.) effet
Tesis (Bak: Müessese)
Tesisat — 1 - Koyaç, koyra, 2 - (Bak: Müessasaf) — (Fr.) İnstitutien
Tesis etmek — Kurmak
Teskin etmek (Bak: sükûn) — Yatışdırmak, sakinleşdirmek, dindirmek, sükûn vermek — (Fr.) Apaiser calmer
Teslih etmek — Silâhlamak — (Fr.) Amer
Teslim — Teslim (T. Kö.) — (Fr.) Liyrer
Tesellüm etmek — Teslim almak
Teslimiyet — Verinim, verinselik — (Fr.) Capitulation, resignation
Teslim Tesellüm — Alaca verece — (Fr.) Formalit de livre et de reçu
Teslis — Üçleme — (Fr.) Tripler, tirinite
Tesmiye etmek — İsimlemek, adlamak, ad koymak, isim vermek — (Fr.) Nommer Denommer
Tssmiye olunmak — İsimlenmek, adlanmak isim verilmek, denmek — (Fr.) Se nommer, sakpeler
Örnek: Anadolunun bir çok yerlerinde Vereme ince hastalık tesmiye olunur. — Anadolunun birçok yerlerinde vereme ince hastalık denir.
Tesri etmek — Süratlendirmek hızlandırmak, tezleşdirmek — (Fr.) Accelerer

BİRİNCİ SINIF
KULAK, BOĞAZ, BURUN HASTALIKLARI MÜTEHASSISI
DOKTOR
DÂHİ
Balıkesir Paşacamii Vatan eczanesi itt'salinde her gün öğleden sonra hastalarını kabul eder. Ameliyat ve tedavileri en seri ve en yeni usuller ile tedavi eder.

DAG ILICASI
Kükürt ve çelikli olan dağ Ilıcası mükemmel bir şifa yeridir. Ilıcanın yemek, yatak vesaire takımları da müsteciri Hüseyin Şenyüz tarafından bu kere ikmal edilmiştir.
Dağ Ilıcası nda her şeyi mükemmel bulacak ve kendi evinizde imiş gibi rahat edeceksiniz.

Balıkesir icra memurluğundan:

Balıkesirde Müstecabi zade Hüseyin Adile 5 - mayıs-935 tarih ve 302 306 numaralı Balıkesir sulh hukuk ilâmı ile 55 lira ve ayrıca tahakkuk edecek resim ve masarıf ve saireden borçlu İstanbul Eyupsultan baba Haydar caddesinde 29 nummaralı hanede mütekait binbaşı Arif Zeki namına yazılan mart-935 günlü icra emrine mahali mubaşirinin verdiği meşruhata ve polis memurlarının yaptığı tahkikata göre borçlunun halen ikametgâhı meçhul bulunduğu anlaşılmakla bila tebliğ iade edilen icra emrinin ve alacaklının talebi üzerine icra ve iflas kanunun 57 nci maddesindeki cevaza ve hukuk usulu mahkemeleri kanunun 47 f ve 155 nci maddesinin 2 nci fıkrasındaki selahata nazaran borçlu mumaileyh hakkında ilânan tebligat itasına karar verilmiş olduğu borçlunun bu babta bir itirazı varsa ilân tarihinnden itibaren 15 gün içinde itirazını bizzat ve bil vekale bildirmesi ve bu müddet zarfında borcunu ödemez ise rehini aynı müddet içinde icra ve iflas kanununun 76 nci maddesine tevfikan mal beyanında bulunması bulunmadığı surette hakkında 337 nci maddenin tatbik edileceği icra emri makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Telefoncu

ABDÜLKADİR PINAR

PAŞA HAMAMI KAPISI KARŞISINDA..

TELEFON, GRAMOFON VE SAİR TAMİRAT YAPILIR

Ayvalık Şarbaylığından:

1 Mazot: yanıp koklaşmış bakiyenin azami haddi yüzde 1,6

2 — Külün nisbeti yüzde 0,5

3 — Su mikdarı yüzde 0,5

4 — Kesafeti izafiyesi 0,93

5 — Manzarası açık kahve renginde koyu kahve rengine doğru bir renk kesbedecektir.

6 — Teşekkülâtı: Seyyal

7 — Kalori mikdarı asgarı 10000 Bu evsafda alınacak asgari altmış ton mazot ilk partisi 1 haziran 935 de onbeş ton olmak üzere teslim olunacak ve mütebakisi üçer ay aralıkla ve fakat makinalar faaliyetten kalmayacak suretde üç partide teslim edilecektir.

Her teslim edilen parti mazotun zahiri muayenesi ve makinada kullanılma suretile tecrübesi yapıldıkdan sonra kabul edilerek bedeli ödenecek ve muayenede fenni vasıflara uygunsuzluk sezilecek olursa o parti kabul edilmiyerek geri verilecek ve bu hususda ihtilâf çıktığı takdirde İstanbul belediyesi kimyahrnesi tahlil raporu her iki tarafca da muta olacaktır, tahlil ücreti müteahhide aittir.

Makina yağı: Vakum oil kumpanyrsının 1068 numaralı traktör yağ olup kapalı tenekede bulunacaktır.

Yukarıda evsağı yazılı mazot ile asgari beş ton Vakum oil kumpayansının kapalı tenekelerde bulunan 1068 numaralı traktör yağı yirmi gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulduğu ve teklif olunacak fiyat haddi layık görüldüğü takdirde Mayısın yirmi altıncı Pazar günü saat onbeş buçukda Ayvalık belediye encümenince ihalesi mukarrer bulunduğu ve taliplerin yüzde yedi buçuk nisbetinde teminat akçelerini belediye veznesine depozito ederek makbuzunun teklif kâğıdına rapt eylemeleri ve teklif zaflarının mayısın yirmi altıncı pazar günü saat on beş buçuğa kadar Ayvalık belediyesine vermeleri ve bildirilen güne ve saatten sonra verilecek teklif zarflarının kabul edilmiyeceği ilân olunur. (195-2)

Satılık

Arsa

İzmirler mahallesi yakınında, iplik fabrikası ittisalinde ve Bandırma şösesi üzerinde, köşk, ev, bağ ve bahçe yapmağa elverişli on dönüm miktarında arsa parça parça veya hepsi birden satılıktır. Almak istiyenler tüccardan bay Alj Arabacı oğluna müracaat etsinler.

Balıkesir Hükûmet Kenağı İnşaatı Münakasası.

Balıkesir Daimî Vilâyet Encümeninden:

1 — Eksitmeye konulan iş Balıkesir vilâyet merkezinde Hükûmet konağı binası

(Bina inşaatı her türlü tesisatile beraber bina ve tesisatın keşf bedeli 165070 lira 75 kuruştur).

2 — Bu işe ait şartnameler ve evrak şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi.

B — Mukavele projesi.

C — Nafıa işleri şeraiti umumiyesi.

E — Hususi Şartname.

F — Keşif cetveli ve silsilei fiat cetveli.

G — Beş adet pilân.

İstiyenler bu şartnameleri ve evrakı yedi lira elli kuruş bedel mukabilinde vilâyet encümeninden veya Galatada Hüdavendigâr hanında 61 numaradan alabilirler.

3 — Eksiltme 22 - Mayıs - 935 tarihinde Çarşamba günü saat 15 de Vilâyet encüneninde yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usulile yapılacaktır.

5 — Binanın yalnız idarei hususiye ait (85784) seksen beş bin yedi yüz seksen dört lira keşif bedeli kısmın 934 bütcesinde mevcut tahsisatına göre (52000) elli ikibin liralık kısmı eksiltmeye konmustur. Diğer kısımlar 935 senesi içinde tahsisatının kabul ve tastiki halinde eksiltmeye konacaktır

6 — Eksiltmeye girebilmek için isteklinin 3850 lira muvakkat teminat vermesi bundan başka aşağıdaki vesikaları haiz olup göstermesi lâzımdır

Eksiltmeye en az bir parçada (50000) liralık birinci nevi idare binası yapmış olduğuna dair Nafıa vekâletinden vesika alanlar girebilir.

7 — Teklif mektupları yukarıda üçüncü maddede yazılı saatden bir saat eveline kadar vilâyet encümenine getirilerek eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet üçüncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması dış zarfın mühür umumile eyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (189-4)

Daimî vilâyet encümeninden:

Sıra numarası	Mevkii	Kimin icarında bulunduğu	Muhammen bedeli Lira	
5	Umurbey M de	Ocakizade İbrahim	20	
2	»	» »	20	
3	»	» »	20	
1	»	» »	20	
6	»	Hacı Emin oğlu Asım	40	
7	»	Tayare cemiyeti	45	
8	»	» »	45	
7	Kışla sokağında	Baytar müdürü emrinde	20	
Bila cami kebir karşısı		Emin zadeler	350	Üç senelığı 1050 liradır
1	Hükûmet caddesi	Kahveci Ali	100	
11	Demirciler içinde	İzmirler M. den Mehmet oğlu İbrahim	25	
18	Noter sokağı	Kahveci Fettah oğlu İbrahim	3	
4	Keten hanı	Terzi Muharrem Hasbi	36	
6	Sahnisar	Marangoz Bedrettin	30	
3	Abacılar içinde	Yemişçi Ali	100	
12	Gazhane civarı	Eskiden Kürt Osmanın icarındaki tarla	3	
	Demirciler içi	Kalaycı İbrahim	20	
	Camii kebir civarı	Matbaanın eski evrak anbarı (bu sene icara verilecektir.)	50	

Yukarıda mevki numara ve muhammen bedelleri yazılı 18 parça idarei hususiye akaratından on yedi parçası Haziran - 935 tarihinden Mayıs - 936 gayesine kadar birer senelik ve cami kebir karşısındaki mağaza Mayıs - 938 gayesine kadar üç senelik icarları 20 - Mayıs - 935 tarihine müsadif pazartesi günü saat on beş de ihaleleri yapılmak üzere açık artırmağa çıkarılmıştır.

İhale yevmi mezkûrde vilâyet makamında teşekkül edecek encümeni vilâyette yapılacaktır. Talip olanların yevmi mezkûrde ihale saatinde yüzde yedi buçuk nisbetinde muvakkat teminat mektup veyahut makbuzlarile ve şeraiti öğrenmek istiyenlerin daha evel encümeni vilâyete gelmeleri ilân olunur.

(190-4)

TAMİRCİ

Abdülkadir

PAŞA CAMİİ KARŞISINDA

Telefon, gramofon, dikiş ve sair tamirat yapılır.

Ayvalık Şarbaylığından:

Ayvalık belediyesi için satın alınacak Osram veya Filips markalı 100 tenesi yetmiş beş ve 900 tanesi kırk vatlık 1000 tane elektrik lâmbası kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuş ve mayısın yirmi altıncı pazar günü saat on altıda ihalesi mukarrer bulunmuş olduğundan satmak isteyenlerin yüzde yedi buçuk nisbetinde teminatı muvakkate akçelerini Ayvalık belediye veznesine depozito ederek makbuzunu teklif kâğıtlarına rapt ile mayısın yirmi altıncı pazar günü saat on altıya kadar belediye encümenine vermeleri ve bildirilen gün ve saatten sonra verilecek teklif kâğıtlarının kabul edilmiyeceği ilân olunur. 196—2